

PUBLIKACE K VÝROČÍ 40 LET PARTNERSTVÍ MĚST
PUBLICATIE TER ERE VAN 40 JAAR STEDENBAND

HAVLÍČKŮV BROD - BRIELLE

1985 - 2025

Plné znění publikace najdete na webu www.muhb.cz/brielle nebo www.hbbc.nl

De volledige versie van de publicatie vindt u op de website www.muhb.cz/brielle of www.hbbc.nl

starostové

ÚVODNÍ SLOVO HAVLÍČKOBRODSKÉHO STAROSTY

Vážený spoluobčané, milí přátelé, rok 2025 je pro Havlíčkův Brod rokem významných výročí. Připomínáme si 80 let od konce druhé světové války – události, která navždy změnila tvář Evropy i našeho města. Ve stejném roce zároveň slavíme další významné výročí, a to 40 let partnerství s nizozemským městem Brielle.

Toto partnerství vzniklo v roce 1985, v době hlubokého rozdělení Evropy, kdy železná opona bránila přímé spolupráci mezi mnoha národy. Přesto se tehdejšími představiteli obou měst podařilo navázat kontakty, které postupně přerostly v opravdové a trvalé přátelství.

Dnes můžeme být opravdu hrdi na to, že tato spolupráce nejen stále trvá, ale zejména se i nadále rozvíjí. Velkou zásluhu na tom má pan Kees Haanstra, který po více než dvacet let pečoval o vztahy mezi našimi městy jako člen partnerského výboru v Brielle. Díky jeho nezištnému úsilí vzniklo mnoho společenských projektů, které spojily obyvatele obou našich měst. Za tento mimořádný přínos mu město Havlíčkův Brod udělilo v letošním roce i čestné občanství.

Kees Haanstra se tak připojuje ke svým krajanům – Coru de Ronde, Rině van der Veen, Evě Horové a Martinu Kamerlingovi – kteří tuto poctu získali před ním. Velké poděkování ale patří všem členům výboru HBBC, kteří svou neúnavnou prací a odhodláním po léta udržují a rozvíjejí naše partnerství. Díky jejich úsilí se vztahy mezi Havlíčkovým Brodem a Brielle nestaly jen formální záležitostí na papíře, ale skutečným pevným přátelstvím, které obohacuje obě naše města hned v několika

rovinách. Vážím si jejich práce, nasazení a oddanosti, která pomáhá naplňovat smysl tohoto dlouholetého partnerství.

Dnes tedy můžeme hrdě říci, že se uskutečnilo několik desítek společných projektů, od studentských výměn, sportovních turnajů, uměleckých vystoupení až po podnikatelské příležitosti – všechna tato setkání pomohla utvářet silné vazby mezi našimi městy. Právě osobní vztahy a dobrovolné úsilí jednotlivců dávají našemu partnerství smysl.

Ať už si letos v květnu připomínáme konec války nebo čtyři desetiletí partnerství s městem Brielle, obě tato výročí spojuje hluboký význam – svoboda, porozumění, respekt a opravdové přátelství mezi národy. Jsou to hodnoty, které nejsou samozřejmé, ale které jsme společným úsilím dokázali naplnit a uchovat.

Přál bych si, aby naše květnové oslavy nebyly jen pohledem do minulosti, ale i silným impulsem pro budoucnost. Aby rozšířily u široké veřejnosti povědomí o tomto našem pevném partnerství. Aby nás motivovaly pokračovat v práci, která má smysl, a aby třeba i přinesly nové tváře do výboru HBBC, které budou s odhodláním nést odkaz této spolupráce dál – pro další generace, další výměny, další přátelství, která překonávají hranice. Protože právě tyto hodnoty nejsou jen součástí našich měst, ale i světa, který společně tvoříme.

S úctou
Zbyněk Stejskal
starosta Havlíčkova Brodu

SLOVA STAROSTY VOORNE AAN ZEE

Rok 2025 je v mnoha ohledech velmi výjimečný. Nejen, že jsme vstoupili do druhé čtvrtiny 21. století, ale také, že letos slaví města Havlíčkův Brod a Voorne aan Zee 40 let přátelství. A to je opravdu co oslavovat. Během těchto 40 let se ve světě zásadně změnilo mnoho věcí. Železná opona je pryč, Česká republika se stala členem Evropské unie a na dlouhou dobu se zdálo, že demokracie a právní stát jsou principy, po kterých touží mnoho lidí a zemí světa. Nedávná doba však ukázala, že tyto aspirace jsou slabé a nestálé. Svoboda a demokracie se bohužel ukazují jako velmi zranitelné pojmy, navzdory všem lekcím, které se nás historie snaží naučit. Ale i přes všechny tyto turbulence a zmatky ve světě zůstalo přátelství a pouto mezi našimi dvěma městy. A stalo se ještě silnější. Přátelství, založené na několika základních, ale důležitých principech: zvědavost, vzájemná úcta a vnitřní touha učit se a inspirovat se od jiné kultury. A nebudu přehánět,

WOORDEN VAN DE BURGEMEESTER VAN HAVLÍČKŮV BROD

Geachte medeburgers, beste vrienden, Het jaar 2025 is voor Havlíčkův Brod een jaar van belangrijke jubilea. We herdenken 80 jaar sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog – een gebeurtenis die het gezicht van Europa én van onze stad voorgoed veranderde. We vieren dit jaar ook een ander belangrijk jubileum: 40 jaar partnerschap met de Nederlandse stad Brielle.

Dit partnerschap ontstond in 1985, in een tijd waarin Europa diep verdeeld was en het IJzeren Gordijn directe samenwerking tussen veel volkeren belemmerde. Toch slaagden de toenmalige vertegenwoordigers van beide steden erin contact te leggen. Geleidelijk groeide dat uit tot een echte en blijvende vriendschap.

Vandaag de dag mogen we er terecht trots op zijn dat deze samenwerking niet alleen standhoudt, maar zich ook blijft ontwikkelen. Een grote rol daarin speelt Kees Haanstra, die meer dan twintig jaar lang de relaties tussen onze steden onderhield als lid van het partnercomité in Brielle. Dankzij zijn belangeloze inzet zijn er talloze maatschappelijke projecten tot stand gekomen die de inwoners van onze beide steden met elkaar verbinden. Voor deze bijzondere verdienste heeft de stad Havlíčkův Brod hem dit jaar het ereburgerschap toegekend. Cor de Ronde, Rina van der Veen, Eva Hora en Martin Kamerling gingen hem al voor.

Onze grote dank gaat echter ook uit naar alle leden van het HB-B-comité, die met hun onvermoeibare werk en toewijding ons partnerschap al jarenlang onderhouden en verder ontwikkelen. Dankzij hun inzet is de relatie tussen Havlíčkův Brod en Brielle niet slechts een formele aangelegenheid op papier, maar een hechte vriendschap die onze steden op meerdere niveaus verrijkt. Ik waardeer hun werk, hun inzet en hun toewijding zeer, want zij geven daadwerkelijk inhoud aan dit langdurige partnerschap.

Vandaag kunnen we met trots zeggen dat er tientallen gezamenlijke projecten zijn gerealiseerd – van studentenuitwisselingen, sporttoernooien en artistieke optredens tot zakelijke kansen. Al deze ontmoetingen hebben sterke banden tussen onze steden gesmeed. Juist de persoonlijke relaties en de vrijwillige inzet van individuen geven ons partnerschap betekenis.

Of we dit jaar in mei nu stilstaan bij het einde van de oorlog of bij vier decennia van samenwerking met Brielle – beide jubilea dragen een diepe betekenis in zich: vrijheid, begrip, respect en echte vriendschap tussen volkeren. Dit zijn waarden die

burgemeesters

niet vanzelfsprekend zijn, maar die we gezamenlijk hebben weten te vervullen en te behouden.

Ik hoop dat onze vieringen in mei niet alleen een terugblik zijn op het verleden, maar ook een krachtige impuls vormen voor de toekomst. Dat ze het bewustzijn over dit sterke partnerschap bij het grote publiek vergroten. Dat ze ons motiveren om verder te bouwen aan werk dat ertoe doet. En dat ze misschien ook nieuwe gezichten aantrekken in het HB-B-comité – mensen die met overtuiging het erfgoed van deze samenwerking zullen voortzetten. Voor toekomstige generaties, toekomstige uitwisselingen en toekomstige vriendschappen die grenzen overstijgen. Want juist deze waarden zijn niet alleen onderdeel van onze steden, maar ook van de wereld die we samen vormgeven.

Met respect
Zbyněk Stejskal
Burgemeester van Havlíčkův Brod

WOORDEN VAN DE BURGEMEESTER VAN VOORNE AAN ZEE

Het jaar 2025 is in veel opzichten een heel bijzonder jaar. Niet alleen zijn we het tweede kwart van de 21e eeuw ingegaan, dit jaar vieren de gemeenten Havlíčkův Brod en Voorne aan Zee 40 jaar vriendschap. En dat is inderdaad iets om te vieren. In deze 40 jaar zijn er veel dingen fundamenteel veranderd in de wereld. Het IJzeren Gordijn is verdwenen, Tsjechië is lid geworden van de Europese Unie en democratie en de rechtsstaat leken lange

když řeknu, že během těchto 4 desetiletí přátelství jsme se navzájem inspirovali v mnoha ohledech. Místní kultura a tradice, hudba, jídlo: pouto mezi Havlíčkovým Brodem a Brielle (které se v roce 2023 stalo součástí Voorne aan Zee) je skutečně obohacující.

V letošním roce se také v obou našich zemích koná připomínka a oslava 80 let od konce 2. světové války. Jak jsem již zmínil, svoboda, za kterou jsme bojovali před 80 lety, se stále ukazuje jako extrémně zranitelná. Proto je letos důležitější než kdy jindy oslavit naši svobodu a přátelství. Protože jestli existuje jedna věc, která je nejlepším zárukou míru a svobody, je to přátelství. Nesmírně se těším, že letos navštívím krásné město Havlíčkův Brod, potkáme se s vámi všemi a společně oslavíme naše přátelství a svobodu!

Arno Scheepers
starosta Voorne aan Zee

OSM ZE 40 LET PŘÁTELSTVÍ

Během mého více než 8letého působení ve funkci starosty Brielle se partnerství města s Havlíčkovým Brodem táhlo jako jedna nit. Jak každý ví, v politice a ve veřejné funkci není nic samozřejmé. Ale vztah mezi těmito dvěma městy, který sahá až do roku 1985, byl prožíván tak široce a hluboce, že během doby, kdy jsem směl Brielle vést, nebyl nikdy opomíjen. O to se zasloužilo mnoho velmi zapálených dobrovolníků Výboru Havlíčkův Brod – Brielle a dalších, kteří sehráli klíčovou roli v historii tohoto twinningu. Nadšení z tohoto vřelého vztahu bylo tak evidentní, že pro mě jako starostu bylo přirozené chtít být jeho součástí a zavázat se k tomuto dlouhodobému přátelství. A udělat vše pro to, aby se přátelské pouto udrželo a všemožně podporovat nejrůznější aktivity.

Mezi roky 2014 a 2022 bylo několik vrcholů. Pro mě to byla hned moje první návštěva Havlíčkova Brodu v květnu 2015. Především proto, že jsme s českými spojenci oslavili i konec 2. světové války. Sedmdesát let míru v Evropě, které bylo možné skutečně oslavit společně po zboření železné opony. Spolu se zastupci obecního zastupitelstva Brielle jsem položil věnec k impozantnímu válečnému památníku. Navíc ten týden bylo mnoho obyvatel Brielle v Havlíčkově Brodě se spoustou hudby a pouličního divadla. A s tradičními „oliebollen“, které pekli naši dobrovolníci z Brielle a nadšeně konzumovali obyvatelé města.

V průběhu oněch 8 let jsem byl v Havlíčkově Brodě čtyřikrát. Pátá plánovaná návštěva musela být bohužel zrušena kvůli covidu. Byl jsem spolu

s radními a obecním tajemníkem na oslavě 100. narozenin „jmenovce“ Havlíčkova Brodu, Karla Havlíčka Borovského. Tento vlastenec (pozn. překladatele: v orig. „nacionalista“, což ale u nás má negativní konotace) a bojovník za svobodu měl pro samostatnost České republiky obrovský význam. Havlíčkův Brod může být na tohoto slavného syna hrdý.

Velmi působivá byla i oslava 30 let sametové revoluce a seznámení s prvním starostou po pádu železné opony Tomášem Holendou. Konec studené války opět spojil východní a západní Evropu. Evropská spolupráce nesmírně vzrostla. V současné geopolitické situaci je silné partnerství důležitější než kdykoli předtím. K zachování svobody a demokracie je nezbytná silná kolektivní pést proti Rusku a vzestupu autokratického vedení.

S vděčností se také ohlížím za návštěvami, které v Brielle podnikli zastupitelé a obyvatelé Havlíčkova Brodu. Na 1. dubna a v týdnech před Vánoci byly v Brielle vždy české skupiny. Do našeho města přijely dětské pěvecké sbory, hudební a taneční skupiny, kováři, výtvarníci, fotografové i školní děti. Navštívili jsme muzeum Komenského v Naardenu a impozantní přístav Rotterdam. Každoroční vánoční strom z Havlíčkova Brodu přináší nejen světlo, ale především symbolizuje vřelý vztah mezi oběma městy. Odložená oslava 35 let partnerství měst v Brielle v září 2022 byla velkolepá.

Mezi nejvýznamnější patřila také krásná socha českého umělce Radka Dvořáka, která byla v Brielle odhalena na kruhovém objezdu pojmenovaném „Havlíčkův Brod Plein“ za přítomnosti českého velvyslance v Nizozemsku.

Navždy si budu pamatovat královské vyznamenání, které jsem mohl předat Martinu Kamerlingovi za desetiletí jeho oddanosti partnerství města. O pár let později toto ocenění obdrželi i Kees Haanstra a Jan Engelblik. To platí i pro obecní čestnou medaili, kterou jsem mohl předat starostovi Janu Teclovi v roce 2022 při poslední návštěvě zastupitelů

tijd principes te zijn waar veel mensen en landen in de wereld naar zouden streven. De recente tijd heeft echter bewezen dat deze ambities dun en volatiel zijn. Vrijheid en democratie blijken helaas zeer kwetsbare begrippen, ondanks alle lessen die de geschiedenis ons probeert te leren. Maar ondanks al de onrust in de wereld, bleef de vriendschap en band tussen onze twee gemeenten bestaan. En werd alsmaar sterker. Een vriendschap gebaseerd op een paar basic maar belangrijke principes: nieuwsgierigheid, wederzijds respect en het intrinsieke verlangen om te leren van en geïnspireerd te worden door een andere cultuur. En ik overdrijf niet als ik zeg dat we elkaar tijdens deze 4 decennia van vriendschap op zoveel manieren hebben geïnspireerd. Lokale cultuur en tradities, muziek, eten: de band tussen Havlíčkův Brod en Brielle (dat in 2023 onderdeel is geworden van Voorne aan Zee) is echt verrijkend geweest.

Dit jaar markeert ook de 80ste herdenking en viering van het einde van de Tweede Wereldoorlog in onze beide landen. Zoals ik al zei, blijkt de vrijheid waar we 80 jaar geleden voor vchten nog steeds uiterst kwetsbaar. Daarom is het belangrijker dan ooit om onze vrijheid en vriendschap dit jaar te vieren. Want als er één ding is dat de beste garantie is voor vrede en vrijheid, dan is het wel vriendschap. Ik kijk er enorm naar uit om dit jaar de prachtige stad Havlíčkův Brod te bezoeken, jullie allemaal te ontmoeten en samen onze vriendschap en vrijheid te vieren!

Arno Scheepers
Burgemeester van Voorne aan Zee

ACHT VAN 40 JAREN VRIENDSCHAP

Gedurende mijn ruim 8 jaar burgemeesterschap van Brielle vormde de stedenband met Havlíčkův Brod een rode draad. Zoals iedereen weet is in de politiek en in een publieke functie niets vanzelfsprekend. Maar de relatie tussen deze twee steden, stammend uit 1985, werd zo breed en diepgaand beleefd dat hij nooit ver weg was in de periode dat ik Brielle mocht besturen. Dat was de verdienste van de vele zeer betrokken vrijwilligers van het HB-B-comité en anderen die een sleutelrol speelden in de geschiedenis van deze jumelage. Het enthousiasme voor deze warme relatie was zo overduidelijk aanwezig, dat het voor mij als burgemeester vanzelfsprekend was om hier deel van uit te willen maken en mij in te zetten voor deze langdurige vriendschap. En mijn best te doen om deze mooie band levend te houden en de activiteiten zoveel als mogelijk was te ondersteunen.

Er waren in die jaren tussen 2014 en 2022 diverse hoogtepunten. Voor mij was mijn eerste bezoek aan Havlíčkův Brod in mei 2015 meteen een hoogtepunt. Allereerst omdat wij met onze Tsjechische bondgenoten het einde van de Tweede Wereldoorlog vierden. Zeventig jaar vrede in Europa die na het einde van het IJzeren Gordijn ook echt gemeenschappelijk kon worden gevierd. Samen met vertegenwoordigers van de gemeenteraad van Brielle legde ik een krans bij het indrukwekkende oorlogsmonument. Bovendien waren die week heel veel Briellenaren in Havlíčkův Brod, met veel muziek en straattheater. En met de traditionele olieballen die door onze Brielse vrijwilligers gebakken werden en gretig geconsumeerd werden door de inwoners van de stad.

Ik ben daarna nog drie maal in Havlíčkův Brod geweest. Door de covid-crisis moest een vijfde gepland bezoek helaas afgeblazen worden. Ik was samen met wethouders en gemeentesecretaris bij de viering van de 100^e geboortedag van de naamgever van Havlíčkův Brod, Karel Havlíček Borovský. Deze nationalist en vrijheidsstrijder heeft enorme betekenis gehad voor de onafhankelijkheid van Tsjechië. Havlíčkův Brod mag trots zijn op deze beroemde zoon.

Heel indrukwekkend was ook de viering van 30 jaar Fluwelen Revolutie. De kennismaking met de eerste burgemeester na de val van het IJzeren Gordijn, Tomáš Holenda. Het einde van de Koude Oorlog bracht Oost- en West-Europa weer bij elkaar. De Europese samenwerking is enorm gegroeid. Met de huidige geopolitieke situatie is een stevig partnerschap belangrijker dan ooit tevoren. Een sterke gezamenlijke vuist tegen Rusland en de opkomst van autocratisch leiderschap is noodzakelijk om vrijheid en democratie in stand te houden.

Dankbaar kijk ik ook terug op de bezoeken die de bestuurders en inwoners van Havlíčkův Brod aan Brielle hebben gebracht. Op 1 april en in de weken voor Kerstmis waren er altijd Tsjechische groepen in Brielle. Kinderkoren, muziek- en dansgroepen, ijzersmid, kunstenaars, fotografen en scholieren kwamen naar onze stad. We bezochten het Comenius museum in Naarden en de indrukwekkende haven van Rotterdam. De jaarlijkse kerstboom uit Havlíčkův Brod brengt niet alleen licht maar staat vooral symbool voor de warme relatie tussen beide steden. De uitgestelde viering van 35 jaar stedenband in Brielle in september 2022 was grandioos. Hoogtepunten waren ook het prachtige standbeeld van de Tsjechische kunstenaar Radek Dvořák dat op de Havlíčkův Brod rotonde in Brielle werd onthuld, in aanwezigheid van de Tsjechische ambassadeur in de Nederlanden. De koninklijke onderscheiding die ik aan Martin Kamerling mocht uitreiken, voor

z Havlíčkova Brodu v Brielle jako samostatné obci. Rád bych poděkoval Tomáši Hermannovi a Keesi Haanstrovi za koordinaci společného výboru a také mnoha dobrovolníkům na obou stranách, které pilně pracovali na udržení tohoto partnerství při životě. V posledních letech před koncem Brielle jako samostatné obce existovaly určité obavy, že sloučení s Hellevoetsluis a Westvoorne by znamenalo konec tohoto silného partnerského pouta. Nyní, o více než dva roky později, můžeme dojít k závěru, že tento meziměstský vztah má stále světlou budoucnost. Současná politická situace nám dává všechny důvody, abychom tyto vazby udrželi. Pevné přátelství mezi mnoha obyvateli Brielle a Havlíčkova Brodu to umožní. Můžeme si vzájemně blahopřát ke 40 letům krásné a harmonické spolupráce

Gregor Rensen
poslední starosta Brielle, 2014-2022

PARTNERSTVÍ POHLEDEM JANA TECLA

Než jsem se stal v roce 2006 zastupitelem města, o Holandsku jsem věděl jen to, co mnozí z nás: země tulipánů, kvalitní sýry, rovinatá země, skvělí fotbalisté, velký námořní přístav, Jan Amos Komenský – to jsou věci, které mě tenkrát napadly jako první.

Věděl jsem, že Brielle je naše partnerské město a znal jsem řadu Broďáků, kteří o něm mluvili s nadšením a zaujetím.

Hodně se změnilo, když jsem naše partnerské město poprvé navštívil. Dozvěděl jsem se spoustu informací o historii země, její kultuře, způsobu života a byl jsem velmi příjemně překvapen. Nejvíce si cením toho, že jsem měl možnost seznámit se s celou řadou skvělých lidí. Mile mě překvapila jejich srdečnost, přátelskost a snaha podat pomocnou ruku, kdyby to bylo třeba.

Tehdy jsem pochopil, proč mi známí v Havlíčkově Brodě říkali, ať nezapomenu pozdravovat a přišlo mi, že vyjmenovali snad polovinu občanů toho krásného města.

Poprvé jsem Brielle navštívil během jejich hlavního svátku, který se slaví každý rok 1. dubna, kdy si místní připomínají začátek povstání proti španělskému králi.

Město je krásně vyzdobeno a lidé v kostýmech vycházejí do ulic. Oslovení doprovází řada kulturních vystoupení a podílí se na nich i umělci a řemeslníci z Havlíčkova Brodu a okolí. I mně zapůjčili kostým, ve kterém jsem se oslavy účastnil. Oblékl

jsem se do kostýmu španělského kolonizátora a byl jsem rád, že jsem se mohl aktivně zapojit. V roce 1572 Španěle z Brielle a později celého Holandska vyhnali, já jsem to přežil bez úhony. Stále si pamatuji ten pocit hrdosti, když jsem společně s ostatními procházel městem. Dodnes mám schovanou fotografii v obleku španělského šlechtice.

Navázal jsem skvělá přátelství. Jsem rád, že jako starosta Havlíčkova Brodu jsem i v následujících letech mohl přispívat k rozvoji tohoto partnerství. Smekám před těmi, kteří v roce 1985 stáli u vzniku spolupráce našich měst. Čtyřicet let je dlouhá doba a stále vznikají nová přátelství. Všem přeji, aby tomu tak bylo i nadále.

Jan Tecl
senátor, dlouholetý starosta Havlíčkova Brodu
z let 2010 až 2022

PROČ JIŽ BRIELLE NENÍ BRIELLE

Přátelství mezi Havlíčkovým Brodem a Brielle bylo navázáno v roce 1985 s obcí Brielle. Od roku 1980 se obec Brielle skládá z města Brielle a vesnic Zwartewaal a Vierpolders. Město nebo vesnice bude vždy existovat, ale obce se mohou změnit, obvykle se zvětší, protože větší obec se snáze spravuje. To bylo také pozadím změn k 1. lednu 2023. Obec Brielle zanikla a město Brielle a vesnice Zwartewaal a Vierpolders byly začleněny do nové obce Voorne aan Zee, spolu (mimo jiné) s Oostvoorne, Rockanje a Hellevoetsluis.

V roce 2023 se nová obec rozhodla, že by ráda oficiálně pokračovala v přátelství, proto je to nyní partnerství s obcí Voorne aan Zee. Hlavní kontakty jsou stále s městem Brielle, ale rozhodně se nemusí omezovat jen na Brielle.

Kees Haanstra
partnerský výbor HBBC

zijn tientallen jaren inzet voor de stedenband zal ik mij altijd herinneren. Enkele jaren later ontvingen ook Kees Haanstra en Jan Engelblik deze onderscheiding. Dat geldt ook voor de gemeentelijke erepenning die ik in 2022 bij het laatste bezoek van de bestuurders uit Havlíckův Brod aan Brielle als zelfstandige gemeente aan burgemeester Jan Tecl mocht uitreiken. Ik wil Tomáš Hermann en Kees Haanstra dank zeggen voor de coördinatie van het gemeenschappelijke comité en tevens de vele vrijwilligers aan beide kanten die zich inspinnen voor het levend houden van deze stedenband.

In de laatste jaren voor het einde van Brielle als zelfstandige gemeente was er enige zorg dat de fusie met Hellevoetsluis en Westvoorne het einde van deze sterke stedenband zou gaan betekenen. Nu, ruim twee jaar later, kunnen we vaststellen dat er nog steeds een mooie toekomst ligt voor deze interstedelijke relatie. De actuele politieke situatie geeft ons alle reden om deze banden sterk te houden. De sterke vriendschap tussen vele inwoners van Brielle en Havlíckův Brod zal dit mogelijk maken.

We kunnen elkaar feliciteren met 40 jaar mooie en harmonieuze samenwerking.

Gregor Rensen
De laatste burgemeester van Brielle,
2014-2022

PARTNERSCHAP VOLGENS JAN TECL

Voordat ik in 2006 gemeenteraadslid werd, wist ik over Nederland wat velen van ons weten. Het land van tulpen, goede kaas, vlak landschap, geweldige voetballers, een grote zeehaven, Jan Amos Comenius – dat zijn de dingen die me toen als eerste te binnen schoten. Ik wist dat Brielle onze zusterstad was en ik kende een aantal inwoners van Havlíckův Brod die er met enthousiasme en belangstelling over spraken.

Er veranderde veel toen ik onze zusterstad voor het eerst bezocht. Ik kreeg veel informatie over de geschiedenis van het land, de cultuur, de levenswijze, en ik was zeer aangenaam verrast. Wat ik het meest waardeer, is dat ik de kans kreeg om veel geweldige mensen te ontmoeten. Ik was positief verrast door hun hartelijkheid, vriendelijkheid en bereidheid om te helpen als dat nodig was. Toen begreep ik waarom bekenden in Havlíckův Brod tegen me zeiden dat ik de groeten moest doen: het leek wel alsof ze de helft van de inwoners van deze prachtige stad kenden.

Ik bezocht Brielle voor het eerst tijdens hun belangrijkste feestdag die elk jaar op 1 april wordt

gevierd, wanneer de lokale bevolking het begin van de opstand tegen de Spaanse koning herdenkt. De stad is dan prachtig versierd en mensen trekken in kostuums de straten op. De vieringen gaan gepaard met allerlei culturele optredens, waaraan ook kunstenaars en ambachtslieden uit Havlíckův Brod en omgeving deelnemen. Ook ik kreeg een kostuum te leen, waarmee ik aan de viering deelnam. In 1572 werden de Spanjaarden uit Brielle en later uit heel Nederland verdreven, ik overleefde het gelukkig zonder kleerscheuren. Ik herinner me nog steeds het gevoel van trots toen ik samen met anderen door de stad liep. Ik heb nog altijd een foto bewaard waarin ik gekleed ben als Spaanse edelman. Ik heb er geweldige vriendschappen aan overgehouden en ben blij dat ik als burgemeester van Havlíckův Brod in de jaren daarna kon bijdragen aan de ontwikkeling van deze samenwerking.

Ik neem mijn hoed af voor degenen die in 1985 aan de wieg stonden van de samenwerking tussen onze steden. Veertig jaar is een lange tijd en nog steeds ontstaan er nieuwe vriendschappen. Ik wens iedereen toe dat dit zo mag blijven.

Jan Tecl
senator, oud-burgemeester van Havlíckův Brod
van 2010 tot 2022

IS BRIELLE ER NIET MEER?

De vriendschap tussen Havlíckův Brod en Brielle is in 1985 gesloten met de gemeente Brielle. De gemeente Brielle bestond sinds 1980 uit de stad Brielle en de dorpen Zwartewaal en Vierpolders. Een stad of een dorp blijft altijd bestaan, maar gemeentes kunnen wijzigen, meestal groter worden omdat een grotere gemeente beter bestuurbaar is. Dat is ook de achtergrond van de wijzingen per 01-01-2023. De gemeente Brielle houdt op te bestaan en de stad Brielle en de dorpen Zwartewaal en Vierpolders gaan op in de nieuwe gemeente Voorne aan Zee. Samen met onder meer Oostvoorne, Rockanje en Hellevoetsluis.

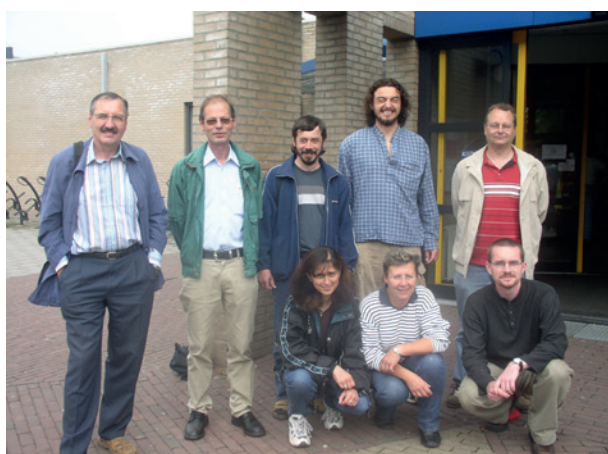
De nieuwe gemeente heeft in 2023 besloten dat ze graag de vriendschap officieel voortzetten, vandaar dat deze nu is met de gemeente Voorne aan Zee. De hoofdcontacten zijn nog steeds met de stad Brielle, maar hoeven zeker niet beperkt te worden tot Brielle.

Kees Haanstra
HB-B-comité

školní výměny

Výměnné akce středních škol jsou nedílnou součástí pevných družebních vztahů mezi městy Brielle a Havlíčkův Brod. První návštěvy proběhly už za totality do roku 1989 a byly v té době v Československu určitě raritou. Nejdříve navštívila v roce 1986 Nizozemsko společná skupina studentů tehdejší Střední průmyslové školy stavební (SPŠS) a Střední ekonomické školy (SEŠ), Holanďané přijeli o rok později. V roce 1988 zavítala do Brielle skupina tvořená studenty Gymnázia Vratislava Šantrocha a Střední zemědělsko-technologické školy (SZTŠ), oplátka proběhla opět další rok. Úmyslně uvádím dobové názvy škol, aby bylo vidět, k jakým změnám u středních škol v našem městě došlo. Silně politicky zabarvený název Gymnázium Vratislava Šantrocha, používaný od roku 1985, byl v roce 1990 změněn na Havlíčkovu gymnázium a po roce 2000 na Gymnázium Havlíčkův Brod. Střední průmyslová škola stavební rozšířila svůj oficiální název na Střední průmyslová škola stavební akademika Stanislava Bechyně. Střední ekonomická škola se sloučila s dalšími subjekty a vznikla tak Obchodní akademie a Hotelová škola Havlíčkův Brod. Střední zemědělsko-technologická škola (zúčastnila se jen první výměny v letech 1988 – 89) v roce 2009 zanikla.

Po společenských změnách v roce 1989 se rozbehly pravidelné vzájemné návštěvy studentských skupin. Vždy v sudých letech dělitelných čtyřmi (tedy 1992, 1996, 2000, 2004 a 2008) vyrazila směr Nizozemsko skupina studentů a pedagogů z gymnázia a následující rok přijeli na oplátku Briellští k nám. Ve zbývajících sudých letech (1990, 1994, 1998, 2002, 2006 a 2010) analogickým způsobem realizovala výměnnou akci společná skupina ze stavební školy a obchodní akademie. Tento dobře namazaný stroj se zadrhl v roce 2012, kdy opět došla řada na gymnázium. Přes veškerou snahu se nepodařilo sehnat dostatečně početnou skupinu studentů, podobné problémy měli i holanďtí hostitelé. Nakonec se našlo řešení. Výměnné akce nebudou tak

často, jednou za tři roky se vytvoří skupina studentů gymnázia a stavební školy, další rok budeme hostit návštěvníky z Brielle my a poté bude rok pauza. Podle tohoto scénáře proběhly výměny v letech 2014 – 2015, 2017 – 2018 a 2022 – 2023 (delší pauza vznikla kvůli covidu). Celkem takto proběhlo už 16 vzájemných návštěv. Z dostupných údajů lze spočítat, že Brielle navštívilo už 614 brodských studentů, a naopak jsme v našem městě přivítali 608 jejich nizozemských přátel. V rámci těchto školních výměn navštívilo Nizozemsko 39 učitelů brodských středních škol, do Brodu přicestovalo se svými svěřenci celkem 27 nizozemských kantorů.

Nejvýznamnějším organizátorem z nizozemské strany byl po většinu času pan Martin Kamerling. Vždy pečlivě naplánoval program na všechny dny pobytu našich studentů, připravil materiály a často nás také osobně provázel. Pomocníky mu byli nejčastěji Anton Huber, John Huiskes, Cees Versnel, Jelle Holwerda, Kora Erkelens, Jan de Prieëlle, Eva Horová, v poslední době Ivonne Brüne a mnozí další. Program nebyl při každé návštěvě zcela stejný, ale základní pilíře se příliš neměnily. Chybět nemohla pochopitelně prohlídka samotného Brielle, dále pak města Rotterdam, Amsterdam, Haag, občas belgické Bruggy, květinová burza v Aalsmeer, Madurodam (Nizozemsko v miniatuře) a systém protipovodňových hrází Deltawerken. V Česku jsme zase prováděli naše hosty po Havlíčkově Brodě, po Praze, Kutné Hoře, Telči, Českém Krumlově, zájem byl vždy také o hrad Lipnici, Pernštejn a Moravský kras. Martin Kamerling byl ovšem na těchto místech už tolikrát, že občas prováděl spíše on nás. Kromě poznávání nových míst se na obou stranách uskutečňovaly i další neformální setkávací akce jako společné večeře, barbecue, grilování a opékání. Několikrát jsme v Česku pro naše hosty uspořádali opékání buřtů na opravdovém ohni, který je vždy naplňoval úžasem, protože oni nic takového neznají. Snažili jsme se vysvětlit techniku, jak docílit rovnoměrně opečeného buřta. Většinou marně, vrazili napíchnutou uzeninu doprostřed největších plamenů, kde jim buď zuhelnatěla, nebo (pokud byl použit ryze přírodní materiál) opékací klacík přehořel. V každém případě jsme si užili společného veselí. Já jsem organizoval výměny v letech 1992 – 2009 a mám z těchto akcí mnoho dojmů a zážitků. Možná nejvýraznější hned z prvního výjezdu v roce 1992. Po cestě jsme odněkud složitě telefonovali z telefonní budky a potvrzovali čas příjezdu. Poté proběhlo rozdělování do rodin, každý dostal obálku s tištěným programem, základním česko-holandským slovníčkem a dalšími materiály. A také 20 Guldenů jako kapesné. Tehdy byl ekonomický rozdíl mezi Českem a západní Evropou propastný a tento dárek potěšil. Ale ještě více nás potěšilo,

schooluitwisselingen

Uitwisselingen tussen middelbare scholen zijn een vast onderdeel van de hechte stedenband tussen Brielle en Havlíčkův Brod. De eerste bezoeken vonden al plaats tijdens het communistische regime, tot 1989, en waren destijds in Tsjechoslowakije zeker een unicum.

In 1986 brachten een gezamenlijke groep studenten van de toenmalige middelbare technische school en de economische school een bezoek aan Nederland, waarna de Nederlanders een jaar later hier op bezoek kwamen. In 1988 reisde een groep van het Gymnasium Vratislav Šantroch en de landbouwtechnische school naar Brielle, en het tegenbezoek vond opnieuw een jaar later plaats. Ik gebruik hier bewust de oude namen van de scholen om te laten zien hoeveel er sindsdien is veranderd. De naam Gymnasium Vratislav Šantroch, politiek beladen en ingevoerd in 1985, werd in 1990 gewijzigd in Havlíčkovu gymnázium en na 2000 in Gymnázium Havlíčkův Brod. De middelbare technische school breidde haar officiële naam uit tot Střední průmyslová škola stavební akademika Stanislava Bechyně. De economische school fuseerde met andere instellingen en werd Handelsschool en Hotelschool Havlíčkův Brod. De landbouwtechnische school, die alleen deelnam aan de eerste uitwisseling in 1988-89, werd in 2009 opgeheven.

Na de maatschappelijke veranderingen in 1989 begonnen regelmatige wederzijdse bezoeken van studentengroepen. In alle even jaren deelbaar door vier (dus 1992, 1996, 2000, 2004, 2008) reisde een groep studenten en docenten van het gymnasium naar Nederland, en het jaar daarop kwamen de Briellenaren naar ons toe. In de andere even jaren (1990, 1994, 1998, 2002, 2006, 2010) werd de uitwisseling op vergelijkbare wijze georganiseerd door een gezamenlijke groep van de middelbare technische school en de handelsschool. Dit goed geoliede systeem stokte in 2012 toen het weer de beurt was aan het gymnasium. Ondanks alle inspanningen lukte het niet om genoeg studenten te vinden, en ook aan Nederlandse kant waren er problemen. Uiteindelijk werd een oplossing gevonden: de uitwisselingen zouden minder vaak plaatsvinden – eens in de drie jaar zou een gezamenlijke groep studenten van het gymnasium en de middelbare technische school worden gevormd, het jaar daarop ontvangen we gasten uit Brielle, en daarna volgt een pauzejaar. Volgens dit schema vonden de uitwisselingen plaats in 2014-2015, 2017-2018 en 2022-2023 (de langere pauze werd veroorzaakt door corona). In totaal hebben er al 16 uitwisselingen plaatsgevonden. Gemiddeld bestaat een groep uit 40 studenten, wat betekent dat ongeveer 640 studenten uit Havlíčkův Brod Brielle hebben bezocht, en we ongeveer evenveel Nederlandse vrienden hebben ontvangen. Ook

ongeveer 50 leraren van onze scholen hebben Nederland in dit kader bezocht.

De belangrijkste organisator aan Nederlandse zijde was lange tijd Martin Kamerling. Hij plande altijd zorgvuldig het programma voor alle dagen en begeleidde ons vaak persoonlijk. Vaak hielpen Anton Huber, John Huiskes, Cees Versnel, Jelle Holwerda, Kora Erkelens, Jan de Prieëlle, Eva Hora, Ivonne Brune en vele anderen. Het programma was niet altijd exact hetzelfde, maar de vaste onderdelen bleven grotendeels. Een rondleiding door Brielle kon natuurlijk niet ontbreken, net als bezoeken aan Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, soms het Belgische Brugge, de bloemenveiling in Aalsmeer, Madurodam (Nederland in miniatuur) en de Deltawerken. In Tsjechië lieten we onze gasten Havlíčkův Brod, Praag, Kutná Hora, Telč, Český Krumlov zien, en er was altijd belangstelling voor kasteel Lipnice, Pernštejn en de Moravische Karst. Martin Kamerling had deze plekken echter zo vaak gezien dat hij ons soms zelf begon rond te leiden. Naast het ontdekken van nieuwe plaatsen vonden er aan beide kanten informele ontmoetingen plaats, zoals gezamenlijke diners, barbecues en kampvuuren. Meerdere keren organiseerden we in Tsjechië een echt kampvuur om worstjes te roosteren, wat hen altijd verbaasde omdat zij het zo niet kennen. We probeerden uit te leggen hoe je een worstje gelijkmatig roostert. Meestal tevergeefs, want hun worsten raakten meestal zwartgeblakerd. Hoe dan ook, het was altijd gezellig.

Ik organiseerde de uitwisselingen van 1992 tot 2009 en heb veel herinneringen en ervaringen opgedaan. De meest opvallende was misschien wel bij de eerste reis in 1992. Onderweg belden we moeizaam vanuit een telefooncel om onze aankomsttijd te bevestigen. Daarna werden de studenten verdeeld over gastgezinnen; iedereen kreeg een envelop met het programma, een basis Tsjechisch-Nederlands woordenlijstje en andere informatie. Ook kregen we 20 gulden zakgeld. Destijds was het economische verschil tussen Tsjechië en West-Europa enorm, dus dat zakgeld werd gewaardeerd. Later, toen we geen zakgeld meer kregen, waren we eigenlijk blij – het betekende dat het verschil tussen onze landen kleiner werd. Nederland was wat betreft bevolkingsgroepen diverser dan Tsjechië, en is dat nog steeds. Sommige studenten waren verbaasd toen ze werden opgehaald door iemand die er 'anders' uitzag dan ze gewend waren. Maar na een paar dagen was dat gevoel verdwenen. Begin jaren '90 kon je aan de auto's op straat meteen zien of je in Havlíčkův Brod of Brielle was. Zelf kende ik tot dan toe alleen de automerken Trabant, Škoda, Lada of Wartburg. En ineens reed ik in Nederland in een Ford, Mazda of Subaru. Toen de Nederlandse

když jsme kapesné při některé z dalších výměn přestali dostávat. Bylo to totiž znamení toho, že ekonomický rozdíl mezi našimi zeměmi se zmenšuje. Nizozemsko je národnostně mnohem pestřejší, než byla (a dodnes je) v tomto směru velmi homogenní Česká republika. Ve tvářích některých našich studentů byl znát údiv, když si je přebíral student, který vypadal trochu jinak, než byli zvyklí. Za pár dnů ale rozpaky zmizely. Na začátku 90. let by každý poznal, jestli je v Brodě nebo v Brielle, stačilo by se chvíli dívat na auta, která jezdí po ulici. Já sám jsem do té doby znal jen jízdu v trabantu, emběčku, žigulíku nebo wartburgu. A najednou jsem se vozil po Holandsku ve fordu, mazdě, subaru. Když pak další rok museli nasednout nizozemští kolegové do našeho obstarožního dvaadvacetiletého prorezlého žigulíku, trochu (vlastně hodně) jsem se styděl. Oslovil jsem několik pedagogů a studentů, kteří se zúčastnili jednotlivých výměn, aby se podělili o svoje (někdy opravdu letité) vzpomínky a zážitky. Ze studentů se ovšem během let stali absolventi vysokých škol s různými akademickými tituly. Protože si nejsem jistý, kterými tituly jsou dnes ozdobeni, neuvádím je u nikoho. Doufám, že se nikdo neurazí

Jaroslav Kocman

učitel gymnázia, účastník výměn
1992, 1996, 2000, 2004, 2008

Na počátku celého partnerství byl průjezd starosty města Brielle pana de Ronde Havlíčkovým Brodem v roce 1985. Město se mu líbilo, a tak navštívil tehdejší Místní národní výbor a předsedovi přednesl svoji vizi o partnerství mezi oběma městy. Myšlenka byla taková, že čeští občané budou na pozvání ubytováni v nizozemských rodinách a recipročně to stejné u nás. Nejprve se této akce zúčastnili čeští lékaři. Dalším přáním bylo, aby do Brielle přijel autobus středoškoláků. Byla vybrána stavební průmyslovka a tehdejší ekonomická škola. Zajistit v roce 1986 veškeré formality (pasy, víza) pro výjezd nebylo jednoduché. Při celní prohlídce jeden celník prohlásil: jsem zvědav, kolik vám jich tam zůstane. Naštěstí se mýlil, vrátili se všichni. Po dlouhé cestě jsme přijeli dříve, než bylo plánováno. Nicméně starosta nás přivítal na radnici a v poledne došlo k rozdělení studentů i učitelů do hostitelských rodin. Hlavním organizátorem ze strany učitelů z Brielle byl Martin Kamerling. Měli pro nás připravený každodenní program s návštěvou měst a jiných zajímavostí. Vyvrcholením bylo podepsání partnerské smlouvy mezi oběma městy dne 21. 8. 1986 v kostele Svaté Kateřiny v Brielle za účasti zástupců města Havlíčkův Brod předsedy MNV (Městského národního výboru) Doležala,

předsedy ONV (Okresního národního výboru) Dvořáka a člena OV KSČ (Okresního výboru KSČ) Kučery. Velmi se nám věnovala emigrantka z tehdejšího Československa Eva Horová, což nelibě nesl zejména soudruh Kučera. Všichni studenti byli spokojeni s pobytem v rodinách, bohužel nevýhodou byla minimální znalost angličtiny nebo alespoň němčiny. V den odjezdu bylo rozloučení mnohdy s pláčem a s pozváním do rodin na další rok.

František Kerbr

učitel stavební školy v roce 1986

Tuším, že v roce 1986, první výlet brodských škol, průmyslovka (tam jsem učil) a ekonomka. Za hranice všedních dnů, ubytování v rodinách, přijetí na radnici i v Parlamentu, Rijks muzeum, burza květín, Kamerlingův tištěný průvodce pro nás, česko-holandský slovníček. Naše angličtina a němčina v individuální komunikaci vždy klopýtala za jazykovou úroveň našich hostitelů. Ale byla to skvělá motivace a většina z nás na sobě začala pracovat. Holanští učitelé nám záviděli disciplínu našich studentů. Třeba to, že se po rozchodu spořádaně nechali spočítat. Když to praktikovali po svém, tak se studenti hráli Zlatá brána otevřená. Jinak by prý schválně začali pobíhat, aby jich bylo nepočítaně. Při vyhlídkové plavbě v Amsterdamu zněla Smetanova Vltava. Náhodně, ale nás to potěšilo. Holandsko jako z cestopisu Karla Čapka, ale i moderní (Delta Werk, architektura).

Při první průzkumné jarní cestě holandských učitelů do Brodu na jaře 1987 naše přátele překvapil sníh a mráz. Označili to jako „ruskou zimu“. Když jsem Jelleho Holwerdu předem telefonem varoval, že v březnu to může nastat, tak aby si vzal zimní boty, nevěřicně se smál. Přijel v plátěných nízkých teniskách. Půjčoval si moje boty a třetí den si koupil nové bytelné do nepohody.

Při návratu z rozlučky ve vinárně se Jelle zastavil na viaduktu na konci Humpolecké ulice, ukázal na pod ním projíždějící rachotící nákladní vlak a pravil, že si oddech, že to tedy nejsou přesuny tankových kolon, jak se mu to celý týden jevilo z ložnice našeho domu u trati dle povědomého zvuku. Na vojně byl totiž u tankistů.

Holanští učitelé se vrátili do Brodu se svými studenty v létě 1987. Při vycházce Ždárskými vrchy (na Čtyři Palice) si holandské dívky nadšeně a okouzleně trhaly lesní a polní kvítí podél cest s tím, že doma tohle nemají. Tulipány, frézie, růže na trh a vývoz – to ano. Ale divoké kvítí nikoli. Výsledek hubení plevelů, dokonale zelené Holandsko. Nic nepatřičného. A když, tak jen v rezervaci. Po návratu na parkoviště se před jediným dámským záchodkem

collega's een jaar later in onze roestige Lada van 22 jaar oud moesten stappen, schaamde ik me toch een beetje – eigenlijk behoorlijk

Ik heb ook enkele docenten en studenten benaderd die aan de uitwisselingen deelnamen, om hun (soms heel oude) herinneringen te delen.

Jaroslav Kocman

leraar op het gymnasium, deelnemer aan de uitwisselingen van 1992, 1996, 2000, 2004, 2008

Aan het begin van het hele partnerschap stond het bezoek van burgemeester de Ronde van Brielle aan Havlíčkův Brod in 1985. De stad beviel hem en hij bezocht het toenmalige plaatselijke nationale comité waar hij zijn visie voor een partnerschap tussen beide steden uiteenzette. Het idee was dat Tsjechische burgers op uitnodiging in Nederlandse gezinnen zouden verblijven en vice versa. De eerste deelnemers waren Tsjechische artsen. Vervolgens werd een bus met middelbare scholieren uitgenodigd naar Brielle te komen. Geselecteerd werden de bouwtechnische school en de economische school. Het was in 1986 niet eenvoudig om alle formaliteiten (paspoorten, visa) voor de reis te regelen. Bij een douanecontrole zei een douanier: "Ik ben benieuwd hoeveel van jullie daar blijven." Gelukkig had hij ongelijk – iedereen kwam terug. Na een lange reis kwamen we eerder aan dan gepland. De burgemeester verwelkomde ons op het stadhuis en 's middags werden studenten en docenten verdeeld over de gastgezinnen. De hoofdorganisator aan Nederlandse zijde was Martin Kamerling. Er was een dagelijks programma met stadsbezoeken en bezienswaardigheden. Het hoogtepunt was de ondertekening van het partnerschapsverdrag op 21 augustus 1986 in de Sint-Catharinakerk in Brielle, in aanwezigheid van vertegenwoordigers uit Havlíčkův Brod: de heer Doležal, voorzitter van het MNV (gemeentelijk nationaal comité),

de heer Dvořák, voorzitter van het ONV (districts nationaal comité) en de heer Kučera, lid van OV KSČ (districtscomité van de communistische partij Tsjecho-Slowakije).

Veel aandacht kregen we van Eva Hora, een emigrante uit Tsjecho-Slowakije, tot ongenoegen van vooral kameraad Kučera. Alle studenten waren tevreden over hun verblijf in de gezinnen, al was het gebrek aan kennis van het Engels of Duits een nadeel. Het afscheid was vaak emotioneel, met tranen en uitnodigingen voor het volgende jaar.

František Kerbr

docent bouwtechniek in 1986

In 1986 maakten we de eerste reis met de middelbare technische school (waar ik les gaf) en de economische school. Buiten het dagelijks leven, gastgezinnen, ontvangst op het stadhuis en in het parlement, Rijksmuseum, bloemenveiling, Kamerling's gedrukte gids voor ons, Tsjechisch-Nederlands woordenboek. Ons Engels en Duits in individuele communicatie bleef altijd achter bij het taalniveau van onze gastheren. En dat was een geweldige motivatie voor de meesten van ons.

De Nederlandse docenten waren jaloers op de discipline van onze studenten. Bijvoorbeeld het feit dat ze netjes telden nadat we uit elkaar gingen. Toen ze het op hun manier oefenden, speelden ze Golden Gate Open met de studenten. Anders, zeiden ze, zouden ze expres gaan rondrennen om ze te laten tellen. Op een rondvaart in Amsterdam speelde Smetana's Vltava, waar we blij van werden. Nederland als een Karel Čapek reisverhaal, maar ook met moderne elementen (Deltawerken, architectuur).

Op de eerste verkennende lenterreis van de Nederlandse leraren naar Havlíčkův Brod in het voorjaar van 1987 werden onze vrienden verrast door sneeuw en vorst. Ze noemden het de 'Russische winter'. Toen ik Jelle Holwerda van tevoren telefonisch waarschuwde dat dit in maart zou kunnen gebeuren en dat hij dus winterlaarzen moest aantrekken, lachte hij vol ongeloof. Hij kwam aan in canvas lage gympen, leende mijn laarzen en kocht op de derde dag een nieuw paar stevige laarzen voor het weer.

Toen hij terugkwam van het afscheidsfeestje in de wijnbar, stopte Jelle bij het viaduct aan het eind van de Humpoleckastraat, wees naar de rammelende goederentrein die eroverheen reed en zei dat hij opgelucht was dat het niet de beweging van tankcolonnes was, zoals hem de hele week vanuit de slaapkamer van ons huis langs het spoor een bekend geluid was bijgebleven. Want hij had in het leger bij de tankbemanning gezeten.

vytvořila dlouhá fronta. Na můj dotaz, proč si studentky neodsokočily v lese, se samozřejmějmostí odpovíděly, že tam přece žádný záchod nebyl.

Radomír Dvořák
učitel stavební školy v roce 1986

Neuvěřitelné se stalo skutkem. Naskytla se příležitost zúčastnit se první studentské výměny mezi našimi městy. Deset srpnových dní roku 1986 strávených za „čárou“ bylo pro mě, šestnáctiletého kluka, něco výjimečného a dobrodružného zároveň. Měl jsem totiž plán, přivést si svůj první osobní počítač, v tehdejším Československu něco téměř nemožného. Celá akce začala už na hranicích v Rozvadově, kde jsem se snažil propašovat asi 250 DM (západoněmeckých marek). Nakonec jsem zvolil tu nejjednodušší variantu – schovat peníze jen do kapesníku a kapsy místo nějakého sofistikovaného úkrytu v zavazadle. V hlavě mi stále totiž běžely televizní záběry, jak dokážou být socialističtí celníci pečliví. Naštěstí jsme prošli jen pasovou kontrolou.

A pak přišel den D – nákup vysněného počítače. Volba padla na model Commodore Plus/4. Stál 190 guldenů, 25 joystick a k tomu magnetofonové kazety s herními programy.

Jenže jedna věc byla počítač koupit, druhá dostat ho přes hranice. Doma u rodiny Hoormanových následovalo složitě vysvětlování v mé chabé němčině. Potřeboval jsem, aby mi napsali nějaký dopis nebo prohlášení, že mi počítač darovali. „Pavle, ale proč? Vždyť sis ho sám koupil, je tvůj, máš na něj doklad,“ divili se. Vysvětlil jsem jim, že naše devizové prostředky byly velmi omezené a zdaleka by nestačily na nákup počítače a kvůli přísným předpisům bych jinak riskoval na hranicích jeho zabavení. Šílená doba! S úsměvem mi tedy napsali darovací dopis a všichni členové rodiny ho podepsali. Když jsem ho nedávno znovu našel, neubrnil jsem se dojetí.

Při našem návratu do Československa jsem na

obligátní otázku celníků: „Vezete něco k proclení?“ odpověděl „Ano!“ a k údivu našeho učitelského doprovodu zamířil do kanceláře, kde mi byl vyměřen celní nález ve výši 580 Kčs.

Commodore byl na svou dobu skvělý stroj a užil jsem si s ním spoustu báječných chvil.

Díky Holandsko, díky Brielle, nemůžu se Vás nabážit.

Pavel Novotný
student stavební školy v roce 1986

Byla jsem v Brielle od stolního tenisu, myslím, že to bylo v roce 1987. Mně bylo 15 let, cítila jsem se jak Alenka v říši divů. Takový barevný svět, jako z katalogu, jsem neznala. Litovala jsem, že jsem se narodila v Čechách a ne v Německu nebo Holandsku. Ale o pár měsíců později jsem byla od školy na praxi v Bulharsku, jeli jsme tam vlakem přes Rumunsko. Po této cestě jsem naopak byla šťastná, že jsem se narodila v Čechách a ne v Rumunsku.

Jinak jsem byla překvapená, že neznají normální housky nebo rohlíky. Jejich pečivo bylo sladké, něco jako loupák. To bylo divné, loupák se salámem nebo se sýrem. Byla jsem tam s mamkou a jí se zdálo divné, že na tom západě, kde jsou všichni tak bohatí (to byla tenkrát naše představa o západu) jezdí na kole, místo aby jeli autem. Na mě to zapůsobilo pozitivně, jejich přístup k přírodě a ohleduplnost vůči životnímu prostředí.

Jolana Hohman (Chladová)
účastnice turnaje ve stolním tenisu
v Brielle 1987

Vzpomínky na výměnný pobyt v Holandsku v srpnu 1988 jsou i po třiceti letech stále živé. Možnost navštívit Holandsko přišla překvapivě a působila v té době až neuvěřitelně. Asi pro všechny z nás to byla první příležitost vycestovat do západní Evropy, protože individuálně nás tam tehdejší Československo zkrátka nepustilo.

In de zomer van 1987 brachten de Nederlandse leraren met hun leerlingen een tegenbezoek aan Havlíčkův Brod. Tijdens een wandeling door de Žďárské vrchy (heuvels van Žďár) naar Čtyři Palice plukten de Nederlandse meisjes enthousiast de betoverende wilde bloemen langs de paden en zeiden dat ze dit thuis niet hadden. Tulpen, fresia's, rozen voor de markt en de export – ja, maar geen wilde bloemen. Het resultaat van onkruidbestrijding: een perfect groen Nederland. Geen onkruid behalve in beschermde natuurgebieden. Terug op de parkeerplaats stond er een lange rij voor het enige damestoilet. Toen ik vroeg waarom de studenten niet in het bos hadden geplast, antwoordden ze zakelijk dat er geen toilet was.

Radomír Dvořák
leraar aan de middelbare technische
school in 1986

Het ongelooflijke werd werkelijkheid. Ik kreeg de kans om deel te nemen aan de eerste studenten-uitwisseling tussen onze steden. Tien dagen in augustus 1986 "achter het IJzeren Gordijn" waren voor mij, als zestienjarige, iets buitengewoons en avontuurlijks.

Ik had namelijk een plan: mijn eerste persoonlijke computer kopen – in het toenmalige Tsjecho-Slowakije bijna onmogelijk. Het avontuur begon al aan de grens in Rozvadov, waar ik probeerde 250 D-marken te smokkelen. Uiteindelijk verstopte ik het geld simpelweg in een zakdoek in mijn broekzak in plaats van op een ingewikkelde schuilplaats in mijn bagage. De beelden van strikte socialistische douaniers spoken nog steeds door mijn hoofd. Gelukkig hoefden we alleen door de paspoortcontrole. Toen kwam de grote dag: de aankoop van de fel-begeerde computer – een Commodore Plus/4, 190 gulden, joystick 25 gulden en een cassettebandjes met spelletjes erbij. De computer kopen was één ding, hem de grens over krijgen iets heel anders. Thuis bij de familie Hoorman volgde een moeizame uitleg in mijn gebrekkige Duits. Ik vroeg hen een brief te schrijven dat ik de computer van hen had gekregen als cadeau. "Maar waarom, Pavel, je hebt hem toch zelf gekocht, je hebt zelfs een bon," zeiden ze verbaasd. Ik legde uit dat onze deviezen streng beperkt waren en ik het risico liep dat het apparaat bij de grens zou worden geconfisqueerd. Wat een gestoorde tijd! Ze lachten, schreven de brief en ondertekenden hem met het hele gezin. Toen ik de brief onlangs weer vond, werd ik emotioneel.

Bij terugkeer naar Tsjecho-Slowakije antwoordde ik op de standaardvraag van de douanier: "Iets aan te geven?" met "Ja!" Tot verbazing van onze begeleiders meldde ik me bij het douanekantoor waar

ik 580 Kčs invoerrechten betaalde. De Commodore was voor die tijd een geweldig apparaat en ik heb er talloze fijne momenten mee beleefd.

Dank je wel, Nederland. Dank je wel, Brielle. Ik krijg er geen genoeg van.

Pavel Novotný
student bouwtechniek in 1986

Tafeltennis bracht mij naar Brielle, ik denk dat het in 1987 was. Ik was 15 jaar oud, en voelde me als Alice in Wonderland. Ik had nog nooit zo'n kleurrijke wereld gezien net als in een catalogus. Ik vond het jammer dat ik in Tsjechië was geboren en niet in Duitsland of Nederland. Een paar maanden later was ik vanuit school op stage in Bulgarije. We gingen er met de trein heen, via Roemenië. Na die reis was ik daarentegen blij dat ik in Tsjechië was geboren en niet in Roemenië.

Verder was ik verbaasd dat ze geen normale broodjes hadden. Broodjes waren zoet en wat vreemd was, wel belegd met salami of kaas. Ik was er met mijn moeder en zij vond het vreemd dat ze in het westen, waar iedereen zo rijk is (dat was toen ons idee van het westen), fietsen in plaats van autorijden. Ik was onder de indruk van hun houding ten opzichte van de natuur en hun aandacht voor het milieu.

Jolana Hohman (Chladová)
deelneemster aan het tafeltennistoernooi
in Brielle 1987

De herinneringen aan het uitwisselingsverblijf in Nederland in augustus 1988 zijn na dertig jaar nog steeds levendig. De kans om Nederland te bezoeken kwam als een bijna niet te geloven verrassing. Vermoedelijk was het een initiatief vanuit Brielle om gewone middelbare scholieren elkaar te laten bezoeken na twee jaar partnerschap tussen de steden. Aan de Tsjechische kant viel de keuze op de tweede jaargang van het gymnasium en de Middelbare Landbouwschool. Het was waarschijnlijk de eerste en totaal onverwachte kans voor ons allemaal om naar West-Europa te reizen, omdat we er individueel eenvoudigweg niet heen mochten van het toenmalige Tsjecho-Slowakije.

Vanuit het perspectief van de huidige tijd lijkt de tijd die nodig was om de reis te regelen ongelooflijk. Om alle vergunningen te krijgen om in augustus 1988 naar Nederland te kunnen vertrekken, moesten we eind 1987 beginnen met de administratieve procedures. Tsjecho-Slowakije had geen visumvrije overeenkomst met Nederland of Duitsland.

Het eigenlijke verblijf in Brielle was geweldig. We verbleven direct in gastgezinnen en onze

Z pohledu dnešní doby se zdá neuvěřitelná i nutná doba pro přípravu cesty. Aby se všechna povolení stačila vyřdit a mohli jsme do Holandska v srpnu 1988 odjet, museli jsme začít s administrativními procedurami už na konci roku 1987. Československo nemělo s Holandskem ani se SRN uzavřenu dohodu o bezvízovém styku.

Vlastní pobyt v Brielle byl skvělý. Byli jsme ubytováni v rodinách, naši hostitelé dokázali vytvořit bezprostřední a neformální atmosféru. Individuální program organizovaný rodinami se střídal s akcemi organizovanými hostitelskou školou – přijetí na radnici, návštěva parlamentu v Haagu (během jednání parlamentu – v té době pro nás zcela nepochopitelná věc), Madurodam, výlet do Amsterdamu a do Rotterdamu, návštěva květinové burzy (pro nás tehdy opět obtížně pochopitelná instituce), exkurze do firmy provozující skleníky na rozloze několika hektarů.

Za zmínku určitě stojí i zážitek z holandské krajiny, měst a vesnic. Všudypřítomné červené cihly, malé domky s velkými okny bez záclon, dokonale upravené zahrady, hustá síť udržovaných vodních kanálů, na nich lodě a mlýny.

Přátelská atmosféra v Brielle byla v kontrastu s návratem do Československa – na přechodu v Rozvadově při nočním přejezdu hranice byl náš autobus pasovou a celní kontrolou odstaven, všichni studenti museli vystoupit a všechna zavazadla byla vyrovnána z autobusu a důkladně zkontrolována. I drobné dárky od hostitelské rodiny podléhaly proclení.

S rodinou v Brielle jsme stále v kontaktu, několikrát jsme se od té doby navštívili a bylo moc příjemné se v loňském roce vidět v Praze s Daanem, synem holandské kamarádky, se kterou jsme se poprvé potkali už v roce 1988.

Jaroslav Vydlák

student 2. ročníku gymnázia v roce 1988

Byla to doba studené války, byť již v době Gorbačova, perestrojky a intenzivnější komunikace Východ x Západ. Výběr účastníků byl ze stejného ročníku a kritérium byl prospěch.

Před odjezdem jsme absolvovali poučné školení o pozlátku Západu, které uvidíme. Ve skutečnosti tam prý mají lidi hlad, jsou bez práce a bez domova. Překročení hranic jsme prožívali, já měla schovaných 20 DM a bála jsem se, že mi je vezmou. Museli jsme vyplnit celní prohlášení. Vybavuji si zastávku v Aachenu a nákup walkmana – stál 14 DM, koupila jsem si ho za pašované. Zastávky na benzínce v Německu a návštěva motorestu pro nás byly výletem mimo naši dimenzi – volně přístupná barevná brčka! Pár jsem si jich vzala a několik let jsme je

používali, dnes se tomu říká udržitelnost.

V den příjezdu jsem měla zrovna narozeniny a při nástupu ve škole jsem přede všemi dostala dárek – ručník s obrázkem katedrály v Brielle. Dodnes ho mám.

Měla jsem štěstí na rodinu s dobrým geopolitickým přehledem, takže věděli, kde je Československo. Poprvé jsem ochutnala burákové máslo na toastu k snídani – s marmeládou, byla to jejich oblíbená kombinace. Vzali mě i do Amsterdamu na muzikál Cats – to byl nepřekonatelný zážitek, i dnes si to ohromení vybavuji. Z oficiálního programu si už skoro nic nepamatuji – možná Naarden – místo, kde je pochován J. A. Komenský, což byl údajně i jeden z důvodů, který umožnil obhájit výměnný pobyt se západním státem.

S hostitelskou dívkou Iris jsme pak byly dlouho v kontaktu. V roce 1990 jsme se potkaly u její babičky v Itálii a později jsem ji i se synem přijela navštívit do Nizozemska.

Na cestě zpět jsme se zase báli při překročení hranic, jestli bez úhony projedeme. Čeští celníci našli v útrokách busu nějaké nepříznané náhradní díly na VW, byl z toho malér.

Příští rok u nás měli Holanďané instrukce, že nemají pít mléko a jíst mléčné produkty (kvůli Černobylu). Necháпали, proč dostávají jako svačinu jídlo pro mimina – dětská přesnídávka byla totiž tehdy pro nás oblíbená pochoutka.

Radka Šnajdrová (Lancová)

studentka 2. ročníku gymnázia v roce 1988

V září roku 1996 jsem nastoupila na naše gymnázium jako učitelka anglického jazyka a již během pár dní jsem byla vyslána se skupinou studentů a pro mne i novými kolegy do partnerského Brielle. Cesta autobusem tam i zpět byla samozřejmě dlouhá a pobyt v Holandsku s pečlivě připraveným a nabítným programem utekl jako voda, ale spousta fotografií, dnes téměř 30 let starých, poctivě uložených v albu (zapomeňme na fotky uložené v mobilu,

Nederlandse gastheren wisten vanaf de eerste dag een directe en informele sfeer te creëren. Het individuele programma georganiseerd door de gezinnen werd afgewisseld met een programma georganiseerd door de gemeente Brielle en de gastschool - een ontvangst op het stadhuis, een bezoek aan het parlement in Den Haag (tijdens een parlements-zitting. Iets wat voor ons in die tijd totaal onbegrijpelijk was), Madurodam, uitstapjes naar Amsterdam en Rotterdam, een bezoek aan de school in Brielle tijdens normale schooluren, naar de bloemenveiling (weer moeilijk te begrijpen voor ons), een excursie naar enorme kassen. En overal een informele, ontspannen, vriendelijke en zeer open sfeer.

De ervaring van het Nederlandse platteland en de Nederlandse steden en dorpen is zeker het vermelden waard. De alomtegenwoordige rode baksteen, de kleine huizen met grote ramen zonder gordijnen, de perfect onderhouden tuinen, het dichte netwerk van goed onderhouden waterkanalen.

De informele en vriendelijke sfeer in Brielle stond in contrast met de ervaring van de terugkeer naar Tsjecho-Slowakije - bij de grensovergang Rozvadov werd onze bus tijdens de nachtelijke grensovergang tegengehouden voor de Tsjecho-Slowaakse paspoort- en douanecontrole. Alle studenten moesten uitstappen en al onze bagage werd uit de bus gehaald en grondig gecontroleerd. Zelfs kleine cadeautjes van het gastgezin moesten door de douane worden ingeklaard.

We hebben nog steeds contact met de familie in Brielle, we hebben elkaar sindsdien verschillende keren bezocht en het was erg leuk om Daan, de zoon van een Nederlandse vriend die ik voor het eerst ontmoette in augustus 1988 tijdens de eerste studentenuitwisseling tussen Havlíčkův Brod en Brielle, vorig jaar in Praag te zien.

Jaroslav Vydlák

2^e jaars student gymnasium in 1988

Het was de tijd van de Koude Oorlog, zij het in de tijd van Gorbatsjov, perestrojka en intensievere Oost-Westcommunicatie. Achteraf kan ik zien dat dit invloed had op de voorbereiding van de uitwisseling en de samenstelling van onze delegatie. Ik weet niet eens meer wanneer we er waren - waarschijnlijk de zomer na het tweede jaar. De selectie van deelnemers was uit hetzelfde jaar en het criterium was verdienste.

Voordat we vertrokken (het was zomer) kregen we een informatieve training over het klatergoud dat we in het Westen zouden zien. In werkelijkheid zijn de mensen daar hongerig, werkloos en dakloos. Ik herinner me dat ik in Aken stopte en een walkman

kocht - hij kostte 14 DM, gekocht met valuta van de zware wisselmarkt. Het passeren van de grens was ook spannend omdat ik bang was dat ze de verstopte 20 DM zouden afpakken. We moesten een douaneverklaring invullen. De stops bij de benzinestations in Duitsland en het bezoek aan de wegrestaurants waren uitstapjes boven onze verwachting - gratis gekleurde rietjes! Ik nam er een paar mee en we hebben ze een paar jaar gebruikt, tegenwoordig heet dat duurzaamheid.

Bij aankomst in Brielle werden we ingedeeld bij families. Het was mijn verjaardag, dus toen ik aankwam op de school kreeg ik een cadeau waar iedereen bij was - een handdoek met een foto van de Sint-Catharijnekkerk. Ik heb hem nog steeds.

Ik had het geluk dat ik een aardige familie had met goede geografische kennis, dus ze wisten waar Tsjecho-Slowakije lag. Ik herinner me de eerste keer dat ik pindakaas - met jam, dat was hun favoriete combinatie - op toast proefde als ontbijt. Ze namen me ook mee naar Amsterdam om de musical Cats te zien. Dat was een onovertroffen ervaring, zelfs nu nog herinner ik me de overwelming

Ik herinner me nauwelijks iets van het officiële programma - misschien Naarden - de plaats waar Jan Amos Comenius begraven ligt. Comenius zou een van de redenen zijn geweest om een uitwisselingsverblijf met een westers land te rechtvaardigen.

Het gastmeisje Iris was even oud als ik, en wij hielden lang contact. In 1990 ontmoetten we elkaar bij haar oma in Italië (ik nam de bus vanuit Praag) en later bezocht ik haar met mijn zoon in Nederland.

Op de terugweg maakten we ons opnieuw zorgen over de grensovergang en of we er wel ongeschonden door zouden komen. De Tsjechische douane vond in de touringcar niet-aangegeven reserveonderdelen voor een VW. Dat leverde enige problemen op.

Daarna volgde een bezoek door onze vrienden uit Brielle. Ze hadden instructies gekregen om geen melk te drinken of zuivelproducten te eten (vanwege Tsjernobyl). Ze begrepen niet waarom ze babyvoeding als tussendoortje kregen - babyhapjes waren toen immers een favoriete tractatie voor ons.

Radka Šnajdrová (Lancová)

2^e jaars student gymnasium in 1988

In september 1996 begon ik op het gymnasium als docent Engels en binnen een paar dagen werd ik met een groep leerlingen en voor mij nieuwe collega's naar een school in partnerstad Brielle gestuurd. De busreis heen en terug was natuurlijk lang en het verblijf in Nederland met een zorgvuldig voorbereid en druk programma vloog voorbij. Maar veel foto's,

ten jsme tenkrát ještě nikdo nevlastnil) mi připomíná chvílky strávené v Amsterdamu, Rotterdamu a také na pobřeží, kam mne vzala moje hostitelská rodina.

A právě přímý kontakt s touto rodinou a jejich domem ve mně zanechal dvě úsměvné vzpomínky.

Tou první byl pokyn vyhodit zbytek brambor od večere do odpadkového koše. Nevěřila jsem svým očím, když jsem uviděla hned 4 kontejnery. S modrým, žlutým a černým jsem se už setkala, ale na co byl ten hnědý v kuchyni???? Ano, i u nás už dnes má spousta domácností přímo v kuchyni tzv. bio koš, ale v polovině 90. let to pro mě byla novinka.

A druhá příjemná vzpomínka byl „dárek“ na rozloučenou od mé rodiny. Koupili mi tři plastové krabičky s víčkem, které bylo možné sestavit na sebe. Používaly se na salámky, klobásky, sýry. Pěkně oddělené od sebe a v lednici ještě ušetřily spoustu místa. Dost jsem to obdivovala, protože nic podobného v té době v Čechách na trhu nebylo. Dnes už vím, že se tomu říká organizér do ledničky. Teď už je pochopitelně situace úplně jiná, ale věřím, že i dnes by nás něco milého v Brielle překvapilo.

Zuzana Tesařová

učitelka gymnázia v roce 1996

Držím v ruce fotku starou čtvrt století. Jsou na ní současní právníci a právničky, lékaři a lékařky, učitelé, učitelky, PR managerka, majitel nemocnice... Je nám něco mezi patnácti a sedmácti a stojíme seřazení před sportovním centrem v Brielle chvílku předtím, než nás naše Karosa s nápisem ZÁJEZD za sklem naložila a dovezla zpátky do Brodu.

Nemůžu věřit tomu, že už je to dvacet pět let a útržky, které si z výměny pamatuji, jsou spíš emotivního než informativního charakteru. Bydlela jsem v rodině Maike, její maminka učila angličtinu a byla velmi otevřená a komunikativní. Pamatuji si na maličké domečky a do ulice otevřená okna bez záclon a malebné historické náměstí. U Maike doma měli neuvěřitelně velkou kočku, v lednici obří kus sýra, který

se krájel speciální škrabkou a jezdili na kole, které já – zvyklá na horské – nebyla schopná zabrzdit. Když jsme jeli navštívit Maičinu babičku, celá rodina seskočila z bicyklu před jejím domem, zatímco já jela dál a dál a zastavila samospádem až v půlce ulice. Bohu díky za holandskou rovinku. Babička pak měla přesně ten útrpný výraz, chudák děvče z opožděné východní Evropy, neumí ani slézt z kola.

Myslím, že jsme si my, čeští studenti a studentky, mezi sebou vyměnili na toto téma pár historek: kdo komu ukazoval, jak se splachuje záchod, demonstrativně puštěné kohoutky, ze kterých teče teplá voda a nadšené předvádění, jak se točí pračka. Brielle leží kousek od moře, takže jsme si užili několik výletů k rozbouřenému slanámu pobřeží a mě děsili impozantní racci, kteří se nebáli útočit na naše svačiny. Kdekoli, kdykoli. Pamatuji si také, jak už tehdy všude třídili odpad, i na jejich skromnost a nadhled, který se mi moc líbil. I když se ze mě a Maike nestaly kamarádky do konce života, jsem jim stále vděčná za zkušenost žít týden v jiné zemi a v jiné rodině. A být tak chvílku jen sama za sebe. Troufnu si tvrdit, že díky podobným zážitkům už jsem si pak časem nikdy nepřišla jako děvče z východní Evropy, ale vždycky jako Evropanka.

Stanislava Lindenthalová (Pecková)

studentka gymnázia v roce 2000

Když mě v roce 2004 oslovil kolega Jaroslav Kocman, zda bych se nechtěl zúčastnit výměnného pobytu s brielskými středními školami, rád jsem souhlasil, výměna kulturních i jazykových zkušeností mi tenkrát i dnes přišla jako užitečný program pro studenty i jejich učitele.

Hned zkraje příprav mě Jaroslav informoval o tom, že bych měl být ubytován v domě Martina a Lydie Kamerlingových. O Martinovi jakožto hlavním motoru partnerských výměn jsem slyšel už jako student na přelomu osmdesátých a devadesátých let a v nultých letech pro mě byl téměř „mytickou“ postavou, která se v souvislosti s Brielle často a s respektem zmiňovala. Musím napsat, že jsem do Brielle odjížděl s jistou pochybností, zda zrovna moje maličkost s mizerným jazykovým zázemím je tou nejvhodnější osobou, která má gymnázium u Kamerlingů reprezentovat. Všechny obavy se ovšem rozplynuly jak pára nad hrncem ve chvíli, kdy jsem překročil práh domu Kamerlingových. V přímém přenosu jsem mohl sledovat precizní a obětavou organizační práci Martina při plánování programu pro nás a naše studenty. Byl jsem tenkrát na začátku své pedagogické dráhy a Martinovy organizační postupy ovlivnily i mou pozdější práci na exkurzích. Nezapomenutelné chvíle však z pobytu

nu bijna 30 jaar oud, zorgvuldig opgeborgen in een album (mobiele telefoons hadden we toen nog niet) herinneren mij aan de tijd die ik doorbracht in Amsterdam, Rotterdam en aan de kust, waar mijn gastgezin me naartoe bracht.

Het directe contact met deze familie en het verblijf in hun huis leverden twee grappige herinneringen op.

De eerste was de instructie om de rest van de aardappelen van het avondeten in de prullenbak te gooien. Ik kon mijn ogen niet geloven toen ik vier bakken zag. De blauwe, gele en zwarte had ik al gezien, maar waar was die bruine in de keuken voor? Tegenwoordig hebben ook veel huishoudens bij ons een zogenaamde biobak in de keuken, maar toen was dat voor mij een nieuwigheid.

En de tweede leuke herinnering was een afscheidscadeau van mijn familie. Ze kochten drie plastic dozen met deksels die gestapeld konden worden. Ze werden gebruikt voor salami, worst en kaas. Mooi op elkaar gestapeld spaarden ze veel ruimte uit in de koelkast. Ik was verwonderd want er was op dat moment niets vergelijkbaars op de markt in Tsjechië. Nu is de situatie natuurlijk heel anders, maar ik denk dat we zelfs vandaag nog verrast zouden worden door iets leuks uit Brielle.

Zuzana Tesařová

lerares aan het gymnasium in 1996

Ik houd een foto vast die een kwart eeuw oud is. Op de foto staan mensen die nu advocaten, artsen, leraren en leraressen zijn, een PR-manager, een ziekenhuisdirecteur... We zijn ergens tussen de vijftien en zeventien jaar oud en staan opgesteld voor het sportcentrum in Brielle, vlak voordat onze Karosa-bus met het bordje "REIS" ons ophaalt en terugbrengt naar Havlíčkův Brod. Ik kan bijna niet geloven dat het al vijfentwintig jaar geleden is. De flarden die ik me herinner van de uitwisseling zijn vooral emotioneel van aard, niet zozeer informatief. Ik logeerde bij de familie van Maaïke, haar moeder gaf Engelse les en was heel open en communicatief. Ik herinner me de kleine huisjes, ramen aan de straatkant zonder gordijnen, en het schilderachtige historische plein. Bij Maaïke thuis hadden ze een ongelooflijk grote kat, een enorm stuk kaas in de koelkast dat met een speciale schraper werd gesneden, en ze fietsten op fietsen die ik – gewend aan een mountainbike – nauwelijks tot stilstand kon brengen. Toen we op bezoek gingen bij Maaïkes oma, sprong de hele familie voor haar huis van de fiets, terwijl ik maar doorreed en pas halverwege de straat kwam ik dankzij het vlakke Nederlandse landschap vanzelf tot stilstand. De grootmoeder

keek me aan met een blik vol medelijden – het arme meisje uit het achtergebleven Oost-Europa dat niet eens weet hoe ze van een fiets moet afstappen. Volgens mij hebben wij, de Tsjechische studenten, daar onderling flink wat verhalen over uitgewisseld: uitleggen hoe je een toilet doorspoelt, demonstratief open gedraaide kranen waar warm water uit kwam, en enthousiast getoonde wasmachines. Brielle ligt dicht bij de zee, dus we maakten een aantal uitstapjes naar de woeste, zoute kust en ik was onder de indruk van de brutale overall aanwezige meeuwen die zonder angst op onze lunch afkwamen. Ik herinner me ook dat afvalscheiding daar al volkomen normaal was en ik bewonderde hun bescheidenheid en relativeringsvermogen zeer. Hoewel Maaïke en ik geen vriendinnen voor het leven zijn geworden, ben ik haar familie nog altijd dankbaar voor de ervaring om een week in een ander land en een ander gezin te mogen leven. En om even alleen mezelf te zijn. Ik durf te zeggen dat ik dankzij dat soort ervaringen me later nooit meer voelde als een meisje uit Oost-Europa, maar altijd als een Europese vrouw.

Stanislava Lindenthalová (Pecková)

leerling van het gymnasium in 2000

Toen Jaroslav Kocman mij in 2004 vroeg of ik wilde deelnemen aan een uitwisselingsprogramma met de middelbare scholen in Brielle, stemde ik graag in; de uitwisseling van culturele en taalkundige ervaringen leek mij toen en nu een nuttige ervaring voor studenten en hun docenten.

Meteen aan het begin van de voorbereidingen vertelde Jaroslav me dat ik bij Martin en Lydia Kamerling zou logeren. Ik had als student eind jaren tachtig, begin jaren negentig al over Martin gehoord als de drijvende kracht achter de partneruitwisselingen. In de jaren negentig was hij voor mij bijna een „mythisch“ figuur, die vaak en met respect werd genoemd in verband met Brielle. Ik kan niet anders

u Kamerlingových činila především dobrosrdečná pohostinnost manželského páru. Zejména Lydia byla neobyčejně pozorná a empatická, neustále si ověřovala, zda jsou hosté spokojeni, při sebemenších potížích uměla účinně pomoci a významně tak přispět k pohodové atmosféře. Když se o čtyři roky později výměna opakovala, znovu a rád jsem si pobyt s Kamerlingovými užil. Od těch dob jsem s Martinem i Lydií nepřestal být v kontaktu. Martinův mail, kterým nám v roce 2019 oznamoval Lydiinu smrt, mě naplnil velkým smutkem. Obětavá práce a pohostinnost, kterou Lydia a Martin přispěli ke vzniku mnoha přátelství a pozitivních vazeb mezi českými a holandskými studenty a učiteli, však jen tak nějaká smrt nepřemůže.

Hynek Bouchal

učitel gymnázia v letech 2004 a 2008

Jsem možná jediný, kdo absolvoval výjezd do Brielle jako student i dvakrát jako pedagogický dozor. V roce 1998 jsem byl na stavební průmyslovce studentem prvního ročníku, bylo po hokejovém Naganu a vybavuji si, že jsme psali do pamětní knihy v Naardenu v muzeu Komenského něco jako „Ať žije Hašek“ nebo „Češi do toho“. V červnu 1999 jsme měli doma ubytované čtyři kluky. Vzpomínám si, že nevěděli, jak pustit vodu. Měli jsme totiž ještě staré klasické otáčecí kohoutky. Ve volných chvílích jsme se scházeli i s dalšími účastníky a hráli jsme hodně fotbal u Sokolovny v Okrouhlici. Po fotbale holandským kamarádům velmi chutnaly tvarohové buchty mojí babičky.

Když jsem jel do Holandska poprvé v roli učitele v roce 2010, snažil jsem se najít moji hostitelskou rodinu a jejich dům z mého studentského pobytu. Nevím, jestli se mi to podařilo, ale pán u jednoho domu mi přišel hodně povědomý. Netuším, jestli mě poznal. Jeho synové, kteří byli u nás, už v té době žili nejspíš někde jinde. Všude, kde jsme v roce

2010 byli, bylo všechno, ale opravdu všechno, vyzdobené do oranžova, i lidé ve městech chodili v oranžových oblecích. Hrál se totiž MS ve fotbale v Africe a Holandsko bylo velmi úspěšné. Oranjes dokázali postoupit až do samotného finále, ve kterém podlehli Španělsku 1:0 gólem na konci prodloužení. Holandsko fotbalem žilo.

Z druhého učitelského pobytu na jaře 2017 si především pamatuji své dočasné bydliště ve městě Hellevoetsluis. Bydlel jsem u skvělého kolegy a hostitele Toine Holtena. Byl to velmi příjemný týden a rád bych se s Toinem ještě někdy setkal. Blízko městečka Hellevoetsluis je Severní moře a jednou jsme s Toinem podnikli výlet na úžasnou pláž v blízkosti našeho bydliště.

Můj zatím poslední plánovaný pobyt v Holandsku na podzim 2022 mi překazil COVID, kvůli kterému jsem nemohl odcestovat. Myslím si, že současní kolegové z Holandska i z Česka, kteří se o výměnné pobyty starají, jsou určitě nakloněni tomu, aby se ve výjezdech i nadále pokračovalo.

Jan Ruml

student stavební školy v roce 1998,
učitel stavební školy v letech 2010 a 2017

POHLED Z DRUHÉ STRANY OD MARTINA KAMERLINGA

Po první návštěvě v srpnu 1986 studenty z Havlíčkova Brodu v Brielle bylo dohodnuto, že návštěvě našich studentů bude předcházet návštěva doprovázejících učitelů. Příprava na návštěvu studentů z Brielle do Havlíčkova Brodu na červen/červenec 1987 spočívala mimo jiné v návštěvě velvyslanectví Československa v Haagu s pozváním od Jaroslava Doležala, předsedy Národního výboru v Havlíčkově Brodě, a předložení našich pasů k žádosti o vízum. Kvůli twinningu s Havlíčkovým Brodem jsme dostali vízum bez výměnné povinnosti. Koupili jsme si i pro nás neznámou automapu Československa. Dne 27. února 1987 odjeli učitelé Jelle Holwerda, Anton Huber, Martin Kamerling a Hans Roostee v doprovodu svých manželek dvěma auty do Havlíčkova Brodu. Po přenocování v německém Kitzingenu jsme 28. února přijeli na hranici NSR-ČSSR (Waidhaus-Rozvadov). Na přísně střeženém hraničním přechodu byla důkladně zkontrolována zavazadla a auto – celníci nechápali, proč máme vízum bez výměnné povinnosti. Kolem 14. hodiny jsme dostali razítko do pasů a bylo nám dovoleno pokračovat v cestě.

Směrem na Beroun jsme jeli po dvouproutých silnicích. V Plzni nás poznali „směnárníci“ kvůli holandským SPZ na našich autech, jeli před námi a za

schrijven dan dat ik naar Brielle ging vol twijfel. Ik vroeg me af of juist ik, met een belabberde taalachtergrond, wel de meest geschikte persoon was om het gymnasium te vertegenwoordigen. Al mijn angsten verdwenen echter als sneeuw voor de zon op het moment dat ik over de drempel van het huis van de Kamerlings stapte. Ik maakte van dichtbij het nauwkeurige en toegewijde organisatorische werk van Martin mee bij het maken van het programma voor ons en onze leerlingen. Ik stond toen aan het begin van mijn onderwijs carrière en Martins werkwijze beïnvloedde mij toen ik excursies ging organiseren. Wat ons verblijf bij de Kamerlings echter onvergetelijk maakte, was de hartelijke gastvrijheid van het echtpaar. Vooral Lydia was bijzonder attent en empathisch, controleerde voortdurend of de gasten tevreden waren en was in staat om bij de minste moeilijkheid effectief te helpen, wat aanzienlijk bijdroeg aan de ontspannen sfeer. Bij de uitwisseling twee jaar later, genoot ik opnieuw van mijn verblijf bij de Kamerlings. Sindsdien heb ik contact gehouden met Martin en Lydia. Martins e-mail aan ons in 2019 waarin hij Lydia's overlijden aankondigde, vervulde me met groot verdriet. De onvergetelijke toewijding en gastvrijheid van Lydia en Martin hebben bijgedragen aan vele vriendschappen en positieve banden tussen Tsjechische en Nederlandse studenten en docenten.

Hynek Bouchal

leraar gymnasium, deelnemer in 2004 en 2006

Misschien ben ik de enige die de reis naar Brielle zowel als student als tweemaal als begeleidende docent heeft meegemaakt. In 1998 was ik eerstejaars student op de bouwschool, kort na de Olympische Winterspelen in Nagano. Ik herinner me dat we in het Comenius Museum in Naarden iets schreven in het gastenboek als "Lang leve Hašek" of "Go Tsjechië!". In juni 1999 hadden we vier Nederlandse jongens bij ons thuis. Ik herinner me dat ze niet wisten hoe ze de kraan moesten aanzetten – we hadden namelijk nog ouderwetse draaiknoppen. In onze vrije tijd kwamen we samen met andere deelnemers en speelden we veel voetbal bij de sporthal in Okrouhlice. Na het voetbal vonden onze Nederlandse vrienden de kwarktaartjes van mijn oma heerlijk.

Toen ik in 2010 als docent naar Nederland ging, probeerde ik mijn oude gastgezin terug te vinden. Ik weet niet of dat gelukt is, maar de man bij een bepaald huis kwam me erg bekend voor. Geen idee of hij mij herkende. Zijn zonen, die ooit bij ons logeerden, woonden toen waarschijnlijk al ergens anders. Overal waar we in 2010 kwamen, was alles oranje versierd – mensen liepen zelfs in oranje pakken

door de stad. Het WK voetbal in Zuid-Afrika was bezig en Nederland deed het geweldig. Ze haalden de finale, waarin ze met 1-0 van Spanje verloren na een doelpunt in de verlenging. Heel Nederland leefde mee met het voetbal.

Van mijn tweede reis als docent in het voorjaar van 2017 herinner ik me vooral mijn verblijf in Hellevoetsluis. Ik logeerde bij een geweldige collega en gastheer, Toine Holten. Het was een erg fijne week en ik hoop Toine nog eens te ontmoeten. Vlak bij Hellevoetsluis ligt de Noordzee, en samen met Toine maakten we een uitstapje naar een prachtig strand in de buurt.

Mijn laatste geplande reis naar Nederland in het najaar van 2022 werd verstoord door corona, waardoor ik niet kon reizen. Ik denk dat de huidige collega's in Nederland en Tsjechië die zich bezighouden met uitwisselingen vast bereid zijn om hiermee door te gaan.

Jan Ruml

student bouwschool in 1998,
docent in 2010 en 2017

DOOR DE OGEN VAN MARTIN KAMERLING

Na het eerste bezoek in augustus 1986 van de leerlingen uit Havlíčkův Brod aan Brielle werd afgesproken dat een bezoek van de leerlingen vooraf zou worden gedaan door een voorbezoek van de begeleidende docenten. De voorbereiding van het bezoek van de leerlingen uit Brielle aan Havlíčkův Brod in juni / juli 1987 bestond onder andere uit het met de uitnodiging van Jaroslav Doležal, de voorzitter van het Nationaal Comité in Havlíčkův Brod, en onze paspoorten een bezoek te brengen aan de ambassade van Tsjechoslowakije in Den Haag voor het aanvragen van een visum. We kregen vanwege de jumelage met Havlíčkův Brod een visum zonder wisselplicht. Verder kochten we een wegenkaart van het voor ons onbekende Tsjechoslowakije.

oknem jejich auta jsme viděli papír s textem ‚wech-seln‘. Z Berouna jsme jeli po dálnici přes Prahu na exit Humpolec. Cestou začalo stále více sněžit. Z Humpolce jsme jeli po hladké dvouproudé silnici do Havlíčkova Brodu, kam jsme dorazili kolem 18. hodiny. S Arnoštem Fialou, učitelem německého jazyka na ekonomické škole, jsme byli domluveni na setkání v restauraci Černý Orel (Dolní ulice). Po milém přivítání jsme odjeli do našich hostitelských rodin: Arnošt Fiala (Martin), Jan Čákl (Anton), Radek Dvořák (Jelle) a Václav Tecl (Hans).

V neděli 1. března jsme se vydali na procházku sněhem v okolí města. 2. března nás na radnici přijal Jaroslav Doležal, předseda Národního výboru. Den zakončila návštěva pivovaru Rebel, kde nám paní Brychtová vysvětlila taje vaření piva. 3. března jsme navštívili Punkevní jeskyně, ale jízda se neobešla bez problémů – jedno z aut kvůli kluzké vozovce narazilo do skalní stěny. Poté jsme navštívili Brno. Lidé tam v teplotách pod nulou stáli fronty, aby si koupili zmrzlinu. 4. března jsme navštívili Lipnici. U spisovatele Jaroslava Haška jsme si udělali společné foto a poté navštívili hrad a lom. Den byl zakončen večeří v hotelu Slunce a příjemným večerem v suterénu Staré radnice. 5. března jsme se v Havlíčkově Brodě rozloučili s přáteli, aniž bychom tušili, že z nich budou „životní přátelé“.

Byl pro nás rezervován hotel v Praze. Tam s námi jel student z Havlíčkova Brodu, aby nás seznámil s městem. Z hotelu Juventus v Blanické ulici jsme jeli metrem do stanice Muzeum. Najednou jsme nad sebou spatřili obrovskou sochu. Na otázku, kdo je na koni, jsme dostali odpověď: muž. Z muže na koni se posléze vyklubal patron Čech: Václav I. (903-935), kterého zavraždil jeho bratr Boleslav I. Náš průvodce nás provedl tehdy nepříliš turistickou Prahou. Z Václavského náměstí jsme šli přes Staroměstské náměstí a Karlův most na Malou Stranu, kde jsme povečeřeli a rozloučili se s naším studentským průvodcem. 6. března jsme vyrazili do Prahy na vlastní pěst. Navštívili jsme Pražský hrad (vstup 2 Kčs), kde jsme skončili ve Zlaté uličce a potkali skupinu turistů z Uzbekistánu. Poté jsme navštívili čtvrť Josefov.

7. března jsme opustili Prahu, kolem 13:00 jsme prošli hraničním přechodem Rozvadov-Waidhaus a jeli jsme do Bidingenu ve SRN, kde jsme strávili noc a 8. března jsme byli zpět v Brielle. Týden, ve kterém jsme připravili návštěvu studentů v červnu/červenci 1987. Týden, na který nikdy nezapomeneme.

Martin Kamerling

Další vzpomínky pamětníků ze studentských výměn naleznete v online verzi publikace. Jedná se o následující vzpomínky:

- hromadná vzpomínka **Soňa Hanzlíková, Robin Sitař, Martin Hajný, Jan Šimůnek, Anna Krovová a Cai Yang**, studenti gymnázia v roce 2014
- **Ivo Staněk**, student 2. ročníku gymnázia v roce 1988
- **Ivana Říhová (Šubrtová)**, studentka gymnázia v roce 2000
- **Marek Bukáček**, student gymnázia v roce 2004
- **Eva Dvořáková**, studentka ekonomické školy v roce 1986
- **Bohdana Bencová (Polívková)**, studentka gymnázia v roce 1987, účastnice turnaje ve stolním tenisu v Brielle
- **Arnošt Fiala**, učitel ekonomické školy v roce 1986
- **Markéta Hejnová (Šubrtová)**, studentka gymnázia v roce 1996
- **Michal Pipek**, student 2. ročníku gymnázia v roce 1988

Op 27 februari 1987 vertrokken met twee auto's de docenten Jelle Holwerda, Anton Huber, Martin Kamerling en Hans Roostee, vergezeld van hun echtgenotes, naar Havlíčkův Brod.

Na een overnachting in Kitzingen (BRD) reden we op 28 februari naar de grens BRD - ČSSR (Waidhaus - Rozvadov). Aan de zwaar bewaakte grensovergang werd de bagage en de auto grondig gecontroleerd. Men begreep niet waarom wij een visum hadden zonder wisselplicht. Rond 14.00 uur kregen we een stempel in ons paspoort en mochten we onze reis voortzetten.

Via tweebaanswegen reden we richting Beroun. Bij Plzeň werden we vanwege de Nederlandse kentekenplaten van onze auto's herkend door zwartgeldwisselaars. Ze gingen voor ons rijden en achter het raampje van hun auto zagen we een papier met de tekst 'wechselln'.

Vanaf Beroun volgden we de autoweg via Praag naar de afslag Humpolec. Onderweg begon het steeds harder te sneeuwen. Vanaf Humpolec reden we over een gladde tweebaansweg naar Havlíčkův Brod waar we rond 18.00 uur arriveerden. We hadden met Arnošt Fiala, docent Duitse taal van de economische school, afgesproken elkaar te ontmoeten in het restaurant Černý Orel (Dolní ulice). Na een warm welkom vertrokken we naar onze gastgezinnen: Arnošt Fiala (Martin), Jan Čákl (Anton), Radek Dvořák (Jelle) en Václav Tecl (Hans).

Op zondag 1 maart maakten we in de omgeving van de stad een wandeling door de sneeuw.

Op 2 maart werden we op het stadhuis ontvangen door Jaroslav Doležal, voorzitter van het Nationaal Comité in Havlíčkův Brod. De dag werd afgesloten met een bezoek aan de Rebel bierbrouwerij waar mevrouw Brychtová ons de geheimen van het bierbrouwen uitlegde.

Op 3 maart brachten we een bezoek aan Punkevní jeskyně. De rit verliep niet zonder problemen. Eén van de auto's raakte vanwege de gladde weg een rotswand. Vervolgens bezochten we Brno. Mensen stonden hier, bij temperaturen onder nul, in de rij om een ijsje te kopen.

Op 4 maart bezochten we Lipnice. Bij de woning van de schrijver Jaroslav Hašek, maakten we een groepsfoto en bezochten vervolgens het kasteel en de steengroeve. De dag werd afgesloten met een diner in hotel Slunce en een gezellige avond in de kelder van het Oude Raadhuis.

Op 5 maart namen we afscheid van onze vrienden in Havlíčkův Brod, niet wetende dat het 'vrienden van het leven' zouden zijn. Er was voor ons een hotel in Praag geboekt. Een student uit Havlíčkův Brod reed met ons mee naar Praag en liet ons kennis maken met de stad. Vanaf het hotel Juventus, Blanická 10, gingen we met de metro naar station

Muzeum. Eenmaal bovengronds zagen we een enorm standbeeld. Op de vraag wie er op het paard zit, kregen we als antwoord: een man. Achteraf bleek de man op het paard de schutspatroon van Bohemen te zijn: Václav I (903-935) die door zijn broer Boleslav I werd vermoord. Onze gids leidde ons door het toen nog niet zo toeristische Praag. Vanaf Václavské náměstí wandelden we via Staroměstské náměstí en Karlův most naar Malá Strana waar we dineerden en afscheid namen van onze student-gids.

Op 6 maart gingen we in Praag op eigen gelegenheid op stap. We bezochten de Praagse Burcht (entree 2 Kčs) waar we eindigden in het Gouden straatje en daar kennis maakten met een groep toeristen uit Oezbekistan. We bezochten vervolgens de wijk Josefov.

Op 7 maart vertrokken we uit Praag, passeerden de grensovergang Rozvadov-Waidhaus rond 13.00 uur en reden verder naar Bidingen in de BRD waar we hebben overnacht. Op 8 maart waren we weer terug in Brielle.

Een week waarin we het bezoek van de leerlingen in juni / juli 1987 hebben voorbereid. Een week om nooit meer te vergeten.

Martin Kamerling

Andere herinneringen van studenten kunt u online vinden:

- **Soňa Hanzlíková, Robin Sitař, Martin Hajný, Jan Šimůnek, Anna Krovová a Cai Yang**, leerlingen van het gymnasium in 2014
- **Ivo Staněk**, student van het 2^e jaar gymnasium in 1988
- **Ivana Říhová (Šubrtová)**, leerling van het gymnasium in 2004
- **Marek Bukáček**, leerling van het gymnasium in 2004
- **Eva Dvořáková**, student aan de economische school in 1986
- **Bohdana Bencová (Polívková)**, leerlinge gymnasium in 1987, deelnemer tafeltennistoernooi in Brielle
- **Arnošt Fiala**, docent economische school in 1986
- **Markéta Hejnová (Šubrtová)**, leerlinge gymnasium in 1996
- **Michal Pipek**, student van het 2e jaar gymnasium in 1988

Podrobnější výčet četných kulturních výměn najdete v online verzi publikace

POČÁTKY PARTNERSTVÍ POHLEDEM JASONĚ

Jasoň stál u zrodu partnerství, protože jsme pro starostu Brielle a jeho suitu připravili koncert v sále Staré radnice, kde jsme mívali se sborem zkoušky. Vystoupení se všem líbilo a Cor de Ronde poznal, že u nich mají menší sbor Minimusica a že by bylo fajn, kdyby tato tělesa navázala družbu. Protože měl Jasoň ale asi 5x více členů než Minimusica, stal se jejich hlavním partnerem Komorní orchestr Jana Václava Stamice, který tam byl dohromady již vícekrát, než my.

Poprvé jsme odjeli do Brielle v září 1988 a měli jsme 3 koncerty. První si již přesně nepamatuji, ale druhý uspořádal pan Cor de Ronde v nějaké malé vesničce, kterého se zúčastnil on s rodinou a několika posluchači, takže jsme onen soukromý koncert brali spíše jako generálku. Třetí vystoupení se konalo v zaplněném kostele v Brielle a setkal se s velkým ohlasem. Především se líbily naše lidové písně, které uchvátily sbormistru souboru Minimusica natolik, že po mně chtěl partituru lidovek. Když jsem se ho zeptala, kolik jich chce, odvětil, že všechny, což mě rozesmálo: „Ale my jich máme několik set, možná i tisíce!“ „No to není možné, taková krása. Vždyť je každá jiná!“ Takže vím, že jsem mu některé písničky posílala a on si je upravoval.

Další vystoupení Jasoně se uskutečnilo už po revoluci, kdy jsme jeli s orchestrem předvést české vánoční koledy a Rybovu Vánoční mši. Opět se jednalo o jednoznačný úspěch, protože česká hudba se ve světě všude líbí.

Velikým nemuzikantským zážitkem z naší návštěvy byly pro mne spouštěcí ochranné hráze Deltaplan (Deltawerken). Byli jsme se na nich podívat, přšelo, obloha byla zatažená, vál silný vítr a železná vrata byla do poloviny zavřená, takže do nich s hukotem narážely mořské vlny. Působilo to dost hrůzostrašně. Ale Holanďané byli v klidu.

Alena Konrádová
tehdejší sbormistryně Jasoně

Unikátní kulturní počín se podařil ještě v době trvání železné opony. V Brielle se uskutečnila výstava děl sochaře Romana Podrázského. Vzpomínku na tuto událost od **Pavla Jajtnera** najdete v online verzi publikace.

1-APRILFEEST ANEB NĚCO O SLAVNOSTECH 1. DUBNA V BRIELLE

Pro lepší pochopení události: aprílový festival je tradiční, velkou a hojně navštěvovanou oslavou vyhnání nenáviděného španělského guvernéra Alvy z Brielle, jež se stalo předzvěstí 80-letého boje „Oranjes“ za nezávislost. Vše se seběhlo 1. dubna 1572, kdy se k brielské hvězdicové pevnosti, strážící vstup do rotterdamského přístavu, přiblížila loď, jejíž osádka tvořili takzvaní „geuzen“ (chojsen) – námořní vydědenci, žebráci, chudásové, desperáti, protestantští vyhnanci – těžko se to překládá, většinou jako „gézové“. Posádka po přestálé bouři měla hlad vlčí a žádala proto o vstup do přístavu. Odpověď ouřadu přišla vbrzku se záporným razítkem. Protestní nóty, žádosti, hrozby vyměnily se třikrát se stanoviskem nezměněným. Nato se chlapiskové dožrali (neb se nena...), z děl vypálili, se vylodili a zaútočili spolu na městské opevnění. Obsadili město slavně a vypudili z něj všechny Španěly – způsobem, jakým se tehdy věci děly, do podrobností bych se nepouštěl. Na štítě staré radnice na Tržním náměstí (Market square) je navždy vepsáno „Libertatis primitie“ (První svobodné), připomínající, že Den Briel (dnes Brielle) bylo prvním nizozemským městem, osvobozeným od španělské katolické nadvlády. Zápas se Španěly byl definitivně ukončen až po 30-leté válce roku 1648 uznáním nezávislosti holandských provincií. Od roku 1999 se festivalu aktivně účastní i Havlíčkův Brod, který v úzké součinnosti s partnerským výborem HBBC spolupracuje na přípravě a provozu tzv. Rebel Campu, místa, kde domorodí rebelové čepují brodské pivo Rebel a brodští řemeslníci a hudebníci spolutvoří skvělou atmosféru této mimořádné akce.

Tomáš Hermann
dlouholetý předseda partnerského výboru

Een uitgebreider overzicht van de talrijke culturele uitwisselingen kunt u online vinden.

PARTNERSCHAP DOOR DE OGEN VAN JASOŇ

Jasoň stond aan de wieg van het partnerschap, omdat we voor de burgemeester van Brielle en zijn entourage een concert organiseerden in de zaal van het Oude Stadhuis, waar we gewoonlijk met het koor repeteerden. Het optreden viel bij iedereen in de smaak, en Cor de Ronde merkte op dat zij een kleiner koor hadden, Minimusica, en dat het leuk zou zijn als deze gezelschappen een vriendschapsband zouden opbouwen. Omdat Jasoň echter ongeveer vijf keer zoveel leden had als Minimusica, werd hun voornaamste partner het Kamerorkest van Jan Václav Stamic, dat daar al vaker was geweest dan wij. Voor het eerst gingen we in september 1988 naar Brielle en we gaven drie concerten. Het eerste herinner ik me niet precies meer, maar het tweede werd georganiseerd door meneer Cor de Ronde in een klein dorpje. Hij woonde het bij met zijn gezin en een paar luisteraars, dus beschouwden wij dat besloten concert eerder als een generale repetitie. Het derde optreden vond plaats in een volle kerk in Brielle en had een groot succes. Vooral onze volksliedjes vielen in de smaak – ze maakten zo'n indruk op de dirigent van Minimusica dat hij me vroeg om de partituren van de volksliederen. Toen ik hem vroeg hoeveel hij er wilde, antwoordde hij: "Allemaal", wat me aan het lachen maakte: "Maar we hebben er honderden, misschien wel duizenden!" "Dat kan niet, zo mooi zijn ze. En elk lied is anders!" Dus ik weet dat ik hem enkele liedjes heb toegestuurd en hij ze zelf arrangeerde.

Een volgend optreden van Jasoň vond plaats na de revolutie, toen we samen met het orkest de Tsjechische kerstliederen en Ryba's kerstmis mis kwamen presenteren. Ook dit was een duidelijk succes, want Tsjechische muziek wordt overal ter wereld gewaardeerd.

Een indrukwekkende niet-muzikale ervaring tijdens ons bezoek was het bekijken van de Deltawerken. We gingen ze bekijken, het regende, de lucht was grijs, er waaide een harde wind en de ijzeren deuren waren half gesloten, waardoor de zee met veel geraas tegen hen beukte. Het was behoorlijk angst-aanjagend. Maar de Nederlanders bleven kalm.

Alena Konrádová
destijds dirigente van Jasoň

*Een unieke culturele gebeurtenis vond plaats nog tijdens het bestaan van het IJzeren Gordijn. In Brielle werd een tentoonstelling gehouden van werken van de beeldhouwer Roman Podrázský. Een herinnering aan deze gebeurtenis van **Pavel Jajtner** is online te vinden.*

1-APRILFEEST IN BRIELLE

Voor een beter begrip van de gebeurtenissen: het aprilfeest is een traditionele, grote en drukbezochte viering van de verdrijving van de gehate Spaanse gouverneur Alva uit Brielle, wat een voorbode was van de 80-jarige strijd van de "Oranjes" voor onafhankelijkheid. Alles speelde zich af op 1 april 1572, toen een schip de stervormige vesting van Brielle naderde, die de toegang tot de haven van Rotterdam bewaakte. De bemanning bestond uit verschoppelingen, bedelaars, armoedzaaiers, desperado's, protestantse ballingen – meestal aangeduid als "geuzen".

De bemanning, hongerig na een doorstane storm, vroeg om toegang tot de haven. Het antwoord van het stadsbestuur volgde snel en was negatief. Protestnotities, verzoeken en dreigementen werden driemaal uitgewisseld, maar het standpunt bleef onveranderd. Toen werden de mannen woedend (of misschien wel dronken), vuurden hun kanonnen af, gingen aan land en vielen samen het stadsfort aan. Ze veroverden de stad op glorieuze wijze en

TOUR DE EUROPE: JAK JSME HUDBOU DOBYLI STŘEDOVĚKÉ BRIELLE

V roce 2007 jsme s kapelou Denudace vyrazili na nezapomenutelnou šňůru zvanou Tour de Europe. Po týdnu pouličního hraní v irském Dublinu, kde jsme si vysloužili nejen drobné, ale i pár puchýřů, jsme se opět natěsnali do jedné Škody Octavia a zamířili do partnerského města Brielle.

Holandsku vstříc vyjeli tehdy tito: kytarista a zpěvák Kuba Kříž, basák Tomáš Bittermann, perkusionista a hráč na didgeridoo Pepa Vak, bubeník Petr Plodík a jeho snoubenka Dita – odvážně podstupující týdenní zkoušku trpělivosti se čtyřmi týpký na cestě.

Po zastávce v moderním Rotterdamu, kde jsme se seznámili jak s brilantní architekturou, tak i s „volnomyšlenkářskou“ kulturou místních coffeeshopů, jsme k večeru dorazili do městečka Brielle. Ubytovaní nám poskytla rodina dávné Bittermanovic kamarádky „Sicky“ – nevíme sice přesně, jak se píše, ale byla moc fajn. A pak přišlo překvapení: druhý den ráno jsme byli oblečeni do středověkých kostýmů, protože celé Brielle slavilo výročí osvobození od španělské nadvlády.

Ačkoliv jsme si nebyli jisti, jestli středověká kulisa zvládne elektroakustickou kapelu s aparaturou, místní byli dokonale připraveni. Se slovy „little bit

camouflage“ naházeli na naše komba venkovskou slámu a středověké idyle již nic nechybělo.

Hráli jsme v několika hudebních blocích po celý den. Obklopeni věrnými pacholky, selkami, mnichy a také stánky s dobrým jídlem a pitím. Atmosféra byla parádní – jako by se celá obec rozhodla na chvíli zapomenout na to, že žijeme v 21. století.

Po všech těch odehraných koncertech a spořádaných dobrotách jsme druhý den zamířili zpět do Havlíčkova Brodu. Odjížděli jsme plní dojmů, šťastní z nových přátelství a obohaceni o mnoho hlášek, které s námi zůstaly dodnes. Třeba ta legendární: „Little bit camouflage!“ (drobná kamufláž) – ta už se z paměti naší kapely nesmaže.

Petr Plodík

BRIELLE PODLE ZDENĚKA PRODĚLALA

Je to již víc jak 20 let, kdy jsem poprvé do svého tranzitu naložil šestičlennou partu řemeslníků a hudebníků a vyrazil na Aprílfest do Brielle.

Rád bych se podělil o některé historky, nasbírané za těch 16 let, kdy jsem (pokaždé s jinou partou nadšenců) vyrážel na konci března na dlouhou cestu, abychom prvního dubna oblékli dobové kostýmy a obsadili místo vyhrazené pro brodské ležení REBEL, kde řemeslníci vždy ukázali, co české ručičky dokážou.

Každoročně jsem se potýkal s výzvou, jak do přetížené dodávky naložím mnohdy i šest osob a společně s nimi potřebné vybavení, pivo Rebel, špekáčky a uzené. Dodnes nezapomenu na moji první holandskou výpravu, kdy se do zavazadlového prostoru vešel hrnčířský kruh s kovářskou výhní, keramické a kovářské výrobky, hudební nástroje, dva sudy piva a pípa.

Úsměv mi vždy vykouzlí vzpomínka na ubytování s Vaškem Černochem u keramičky Agnes a jeho hlučný spánek. Po první noci, ve které se v celém

verdreven alle Spanjaarden – op de manier waarop men dat toen deed, maar daar zal ik niet in detail op ingaan.

Op het front van het oude stadhuis op het Marktplaats staat voor altijd gegraveerd: „Libertatis primitiae“ (De eerste van de vrijheid), ter herinnering aan het feit dat Den Briel (nu Brielle) de eerste Nederlandse stad was die werd bevrijd van de Spaanse katholieke overheersing. De strijd met de Spanjaarden eindigde definitief pas na de Dertigjarige Oorlog in 1648, toen de onafhankelijkheid van de Hollandse provincies werd erkend.

Tomáš Hermann
voorzitter HB-B-comité

TOUR DE EUROPE: HOE WE BRIELLE MET MUZIEK VEROVERDEN IN DE MIDDELEEUWEN

In 2007 gingen we met de band Denudace op een onvergetelijke tour genaamd Tour de Europe. Na een week straatmuziek maken in het Ierse Dublin – waar we niet alleen kleingeld aan overhielden, maar ook een paar blaren – propten we ons weer met z'n allen in een Škoda Octavia en vertrokken naar de partnerstad Brielle. Op weg naar Nederland waren dit de reizigers: gitarist en zanger Kuba Kříž, bassist Tomáš Bittermann, percussionist en didgeridospeler Pepa Vak, drummer Petr Plodík en zijn verloofde Dita – die moedig de uitdaging aanging om een week lang met vier mannen op pad te zijn.

Na een stop in het moderne Rotterdam, waar we zowel de briljante architectuur als de vrijzinnige cultuur van de lokale coffeeshops leerden kennen, kwamen we tegen de avond aan in het stadje Brielle. We werden ondergebracht bij de familie van een oude vriendin van Tomáš Bittermann, „Sicky“ – we weten niet precies hoe haar naam wordt geschreven (noot vertaler: Sietske), maar ze was geweldig. De volgende ochtend kwam de verrassing: we werden in middeleeuwse kostuums gestoken, omdat heel Brielle het jubileum van de bevrijding van de Spaanse overheersing vierde. Hoewel we twijfelden of een middeleeuws decor bestand zou zijn tegen een elektro-akoestische band met versterkers, waren de Briellenaren uitstekend voorbereid. Met de woorden „little bit camouflage“ bedekten ze onze versterkers met stro, waardoor de middeleeuwse sfeer compleet werd.

We speelden de hele dag door in verschillende muzieksets, omringd door trouwe knechten, boerinnen, monniken en kraampjes met heerlijk eten en drinken. De sfeer was fantastisch – het leek alsof het stadje even vergat dat we in de 21^e eeuw leefden.

Na alle concerten en de vele lekkernijen vertrokken we de volgende dag terug naar Havlíčkův Brod. We gingen naar huis vol indrukken, blij met nieuwe vriendschappen en verrijkt met talloze uitspraken die we nooit zullen vergeten. Vooral de legendarische: „Little bit camouflage!“ – die is voor altijd in het geheugen van onze band gegrift.

Petr Plodík

BRIELLE VOLGENS ZDENĚK PRODĚLAL

Het is inmiddels meer dan 20 jaar geleden dat ik voor het eerst met mijn busje een groep van zes ambachtslieden en muzikanten meenam en op weg ging naar het 1 aprilfeest in Brielle.

Zestien jaar lang vertrok ik aan het einde van maart telkens met een andere groep enthousiastelingen op een lange reis, zodat we op 1 april historische kostuums konden aantrekken en onze plek innamen in het kampement van REBEL uit Havlíčkův Brod. De ambachtslieden lieten steeds weer zien wat Tsjechische handen kunnen maken. Een paar verhalen daarover wil ik graag delen.

Elk jaar stond ik voor de uitdaging om in een overbeladen busje soms wel zes personen te proppen, samen met alle benodigde uitrusting, Rebel-bier, stukken gerookte ham, en grillworstjes. Ik zal mijn eerste reis naar Nederland nooit vergeten. In de bagageruimte pasten een pottenbakkersschijf, een smidsvuur, keramiek en smeedwerk, muziekinstrumenten, twee vaten bier en een tapinstallatie.

Een glimlach verschijnt altijd op mijn gezicht als ik denk aan de logeerpartij met Vašek Černoch bij keramiste Agnes, en zijn luidruchtige slaap. Na de eerste nacht, waarin niemand behalve Vašek een oog dicht deed, werden wij naar een caravan in de tuin verhuisd. Die nacht sliep niet alleen Václav goed, maar ook de familie van Agnes. Ikzelf dommelde weg achter het stuur van de bus, waar het lawaai uit de caravan niet te horen was. Elke ochtend vroeg Vašek zich af waarom ik zo moe was en uit de auto kroop.

domě kromě Vaška nikdo nevyspal, nás oba přestěhovali do karavanu na zahradu. Tenkrát se vyspal nejen Václav, ale i rodina Agnes. Já noc proklímal za volantem dodávky, kde nebyl slyšet hluk, vycházející z karavanu. Vašek se každé ráno divil, proč jsem nevyspalý a vylézám z auta.

Nežádanější hudební skupinou mezi obyvateli Brielle byla parta hudebníků The Baskers, hrající irskou hudbu. Ve volném čase jsme jezdili do Rotterdamu, kde jejich umění obdivovali i místní. Povolení jsme neměli, ale vždy jsem dokázal policii vysvětlit, že hrají místním pro potěchu. Z finanční odměny si mladí umělci užívat nakupováním v coffeeshopech. Já pak trnul hrůzou, abychom nějaké zboží nevezli i domů.

Holandským hostitelům, ze kterých se postupem času stávali moji přátelé, jsem se vždy snažil oplatit jejich pohostinnost. Proto jsem každý rok v rámci květnových trhů řemesel ve své hospodě U Hnáta pořádal večer pro partu pekařů a jejich hudební doprovod z Brielle. A těšil se, jak mým hostům chutná broské pivo i české jídlo.

Zdeněk Prodělal

ABG – KUNST ACHTER GLAS

... neboli Art Behind Glass, neboli Umění za sklem je druh výstavy výtvarného umění, jehož účelem je ozvláštnit veřejný prostor a přiblížit výtvarná díla širší veřejnosti, která z nějakých důvodů galerie a výstavní prostory běžně nenavštěvuje.

Tuto formu výstavy jsme převzali od našich holandských přátel v roce 2006, kdy byl Tomáš Hermann osloven a pobídnut Janem Engelblikem k možnosti zapojit havlíkobrodské výtvarníky do Kunst achter glas v Brielle.

ABG má v Brielle letitou tradici, její podstata spočívá ve velkorysé spolupráci místních obchodníků, kteří na určitou dobu bezplatně propůjčují část svých výloh, čímž umožňují prezentaci obrazů, soch, fotografií či jiných uměleckých děl.

Se záměrem Tomáš obeznámil Radka Dvořáka, havlíkobrodského sochaře, a následně i mě. V květnu roku 2006 jsme se pak s Radkem vydali na cestu do Brielle, a to ve vypůjčené dodávce Mercedes Vito, naplněné až po střechu sochami, obrazy, plastikami a dalšími uměleckými artefakty, pocházejícími z autorské dílny Radka a Stanislava Bittermanna.

Výprava s uměním nás po dlouhých letech opět svedla dohromady – dvě bytosti, které již jednou, v srpnu roku 1986, putovaly stejnou trasou za dosud nepoznaným. Radek, tehdy jako bývalý kantor, a já, student stavební školy ak. Stanislava Bechyně v Havlíčkově Brodě.

Vybavil jsem si, že tehdy, v roce 1986, jsme do Brielle dorazili poměrně časně ráno, možná až nečekaně brzy. Město ještě spalo, ulice byly tiché a klidné, jen ranní zásobování v centru se pomalu probouzelo do nového dne společně s naším autobusem, v jehož útrobách zvědavě vyčkávalo pětatřicet teenagerů v doprovodu šesti kantorů.

Netrvalo dlouho a byli jsme přivítáni na Staré radnici – možná vzhledem k našemu časnému příjezdu poněkud improvizovaně, o to však srdečněji. Pro mě to znamenalo začátek nezapomenutelného pobytu šestnáctiletého kluka kdesi Tam, za „Železnou oponou“ – v zemi, kde mnozí z našich spoluobčanů nalezli, byť nedobrovolně, svůj druhý domov.

Ale zpět k ABG. Tentokrát jsme dorazili poněkud později, do již pulzujícího dopoledního ruchu historického centra, kde byl náš příjezd díky mobilním telefonům očekáván. Ani jeden z nás, Radek ani já, jsme se dosud v partnerství HBBC (Havlíkův Brod – Brielle Comité) nijak aktivně neangažovali. Věděli jsme o něm, ale zůstávalo poněkud mimo náš zájem a tak jsme netušili, s kým se v Brielle setkáme.

Vybavuji si však usměvavého chlapíka přijíždějícího na kole, který si to mířil přímo k nám: Kees de Bruyn! Netrvalo dlouho a vzájemně jsme se představili také s Janem Engelblikem a Keesem Haanstrou. Jejich ženy, Marianne, Corrie a Mieke jsme poznali o něco později při posezení na zahrádce u Keese de Bruyn.

De populairste muziekgroep onder de inwoners van Brielle was de band The Baskers, die Ierse muziek speelde. In onze vrije tijd gingen we naar Rotterdam, waar ook de lokale bevolking hun muziek bewonderde. We hadden geen vergunning, maar ik wist de politie altijd uit te leggen dat ze alleen maar speelden om de mensen te vermaken. De jonge muzikanten genoten van hun verdiensten door te gaan shoppen in coffeeshops. Ik daarentegen was altijd bang dat we per ongeluk iets mee terug naar huis zouden nemen.

Ik probeerde altijd de gastvrijheid van mijn Nederlandse gastgezinnen, die in de loop der tijd mijn vrienden werden, te belonen. Daarom organiseerde ik elk jaar tijdens de ambachtsmarkten in mei een avond in mijn kroeg “U Hnáta” voor de bakkersgroep en hun muzikale begeleiding uit Brielle. En ik genoot ervan om te zien hoe mijn gasten genoten van het ons Rebel-bier en het Tsjechische eten.

Zdeněk Prodělal

ABG – KUNST ACHTER GLAS

... ofwel Art Behind Glass, ofwel Umění za sklem, is een manier om kunst tentoon te stellen met als doel de openbare ruimte te verrijken en kunstwerken dichterbij een breder publiek te brengen – vooral mensen die om welke reden dan ook normaal gesproken geen galerieën of tentoonstellingsruimtes bezoeken.

Wij hebben dit tentoonstellingsconcept in 2006 overgenomen van onze Nederlandse vrienden, toen Tomáš Hermann werd benaderd door Jan Engelblik met de mogelijkheid om kunstenaars uit Havlíkův Brod te betrekken bij Kunst achter glas in Brielle.

ABG heeft een lange traditie in Brielle en is gebaseerd op een genereuze samenwerking met lokale winkeliers, die tijdelijk een deel van hun etalages kosteloos ter beschikking stellen, waardoor de presentatie van schilderijen, sculpturen, foto's en

andere kunstwerken mogelijk wordt gemaakt. Met dit idee in gedachten betrok Tomáš de beeldhouwer Radek Dvořák uit Havlíkův Brod, en later ook mij. In mei 2006 vertrokken Radek en ik naar Brielle in een geleende Mercedes Vito-bestelwagen, tot aan het dak gevuld met sculpturen, schilderijen, plastieken en andere kunstwerken uit de ateliers van Radek en Stanislav Bittermann.

Deze kunstexpeditie bracht ons na vele jaren weer samen – twee mensen die al eens eerder, in augustus 1986, dezelfde route aflegden, op zoek naar het onbekende. Radek, destijds een voormalig leraar, en ik, een student aan de Middelbare Technische School in Havlíkův Brod.

Ik herinner me nog dat we in 1986 vrij vroeg in de ochtend in Brielle aankwamen – misschien zelfs eerder dan verwacht. De stad sliep nog, de straten waren stil en vredig, alleen de vroege bevoorrading in het centrum kwam langzaam tot leven, net als onze bus, waarin vijfendertig nieuwsgierige tieners en zes leraren zich bevonden.

Het duurde niet lang voordat we werden verwelkomd in het oude stadhuis – misschien wat geïmproviseerd vanwege ons vroege tijdstip, maar des te hartelijker. Voor mij - een 16-jarige jongen - het begin van een onvergetelijk verblijf daar, ergens achter het “IJzeren Gordijn”. In een land waar velen van onze landgenoten, zij het onvrijwillig, een tweede thuis hadden gevonden.

Maar terug naar ABG. Deze keer arriveerden we wat later, in de al bruisende ochtenddrukte van het historische centrum, waar onze komst, dankzij mobiele telefoons, werd verwacht. Noch Radek noch ik waren ooit actief betrokken geweest bij het partnerschap. We wisten ervan, maar het lag een beetje buiten onze interesse, dus we hadden geen idee met wie we in Brielle zouden kennismaken.

Ik herinner me een glimlachende man die op een fiets naar ons toe reed: Kees de Bruyn! Het duurde niet lang voordat we ook Jan Engelblik en Kees Haanstra ontmoetten. Hun echtgenotes, Marianne, Corrie en Mieke leerden we later kennen tijdens een

Následující den společně aranžujeme přibližně sedm výloh, včetně jedné centrální, která v té době nebyla komerčně využívána, přímo na náměstí Markt před Starou radnicí. Výstava v Brielle trvala přibližně dva měsíce.

O rok později Jan Engelblik spolu s dalšími nadšenci shromáždili přes dvacet výtvarných děl od pěti nizozemských autorů. Tato díla byla vystavena společně s tvorbou jednadvaceti našich umělců ve výlohách Havlíčkova Brodu, převážně na Havlíčkově náměstí a v Horní a Dolní ulici.

Slavnostní vernisáž se uskutečnila na lipnickém hrade, kde hudební doprovod zajistil tehdy začínající dětský pěvecký sbor pod vedením Markéty Viterové a Jasoň se sbormistrem Michalem Hájkem. Večerní program pak oživil chlapci z Baskers a Traffic Jam, kteří se postarali o skvělou atmosféru do pozdních nočních hodin. Někteří z nás neodolali příležitosti přespání na hradě.

Druhý ročník ABG se konal v Havlíčkově Brodě v roce 2009, zúčastnilo se 16 holandských a 18 našich autorů. Výstavu jsme zahájili v kostele sv. Kateřiny.

V mezidobí, konkrétně v letech 2011 a 2015, se v Brielle uskutečnily dvě samostatné výstavy, jejichž realizaci laskavě zajistili naši holandsští přátelé. Letošní ročník ABG, konaný u příležitosti 40. výročí

partnerství našich měst, je v pořadí již šestým. Dovolte mi proto jménem výboru HBBC vyjádřit poděkování všem majitelům a provozovatelům prodejních výloh za jejich vstřícnost a spolupráci, stejně jako výtvarníkům za inspirativní prezentaci jejich umělecké tvorby.

Je skvělé, že se naše cesty stále protínají a osobně mě těší, že mohu být u toho.

Groeten

Pavel Novotný

člen partnerského výboru HBBC,
hlavní organizátor výstavy Umění za sklem

DÍLA SOCHAŘE RADOMÍRA DVOŘÁKA

Do Brielle jsem se vrátil ještě několikrát. V roce 2016 s dvanácti tunami božanovského pískovce v podobě sousoší Komunikace na kruhový objezd.

gezellig samen zijn in de tuin van familie De Bruyn. De volgende dag richtten we samen ongeveer zeven etalages in, waaronder een centrale ruimte op de Markt, voor het oude stadhuis, die op dat moment niet commercieel werd gebruikt. De tentoonstelling in Brielle zou ongeveer twee maanden duren.

Een jaar later verzamelde Jan Engelblik, samen met andere enthousiastelingen, meer dan twintig kunstwerken van vijf Nederlandse kunstenaars. Deze werden in de etalages van Havlíčkův Brod tentoongesteld samen met werken van eenentwintig van onze kunstenaars – voornamelijk in de straten van en naar het stadsplein en op het stadsplein zelf.

De feestelijke opening vond plaats op het kasteel van Lipnice, met muzikale begeleiding door het destijds beginnende kinderkoor onder leiding van Markéta Viterová, en het koor Jasoň met dirigent Michal Hájek.

Het avondprogramma werd opgeluisterd door de jongens van Baskers en Traffic Jam, die zorgden voor een geweldige sfeer tot in de late uurtjes. Sommigen van ons konden de verleiding niet weerstaan om op het kasteel te overnachten.

De tweede editie van ABG vond plaats in Havlíčkův Brod in 2009, met deelname van 16 Nederlandse en 18 Tsjechische kunstenaars. De tentoonstelling werd geopend in de Sint-Catharijnekkerk.

In de tussenliggende periode, met name in 2011 en 2015, werden in Brielle nog twee afzonderlijke tentoonstellingen georganiseerd, dankzij de vriendelijke inspanningen van onze Nederlandse vrienden.

De huidige editie van ABG, ter gelegenheid van de 40e verjaardag van onze stedenband, is inmiddels de zesde. Daarom wil ik namens het HB-B-comité mijn dank uitspreken aan alle ondernemers voor hun bereidwilligheid en samenwerking bij het ter beschikking stellen van hun etalages, evenals aan de kunstenaars voor hun inspirerende kunstpresentaties.

Het is geweldig dat onze paden blijven kruisen, en persoonlijk ben ik blij dat ik erbij kan zijn.

Groeten,

Pavel Novotný

lid HB-B-comité Havlíčkův Brod,
hoofdorganisator ABG

WERKEN VAN RADOMÍR DVOŘÁK

Naar Brielle ben ik nog meerdere keren teruggekeerd. In 2016 met een 12 ton wegende zandsculptuur "Komunikace" te zien op de rotonde bij het inrijden van de stad.

TRHY ŘEMESEL V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ

Trhy se časem vyvinuly v nebývalý fenomén, kvůli kterému se řadě řemeslníků i návštěvníků chce dobrovolně ujet i velkou vzdálenost, užít si den a následně pak dobrou zkušenost předávat dál... Na začátku všeho byla Sametová revoluce, která ukončila dlouhou éru prvomájových průvodů a manifestací pracujících na náměstí. Jak jinak oslavit svátek práce? Tehdejší starosta oslovil úředníky města, aby zkusili uspořádat trhy řemeslné – i proto, že schopní živnostníci a řemeslníci za minulého režimu nebyli nic, čeho by si systémem vážil. Začátky trhů ve vestibulech staré a nové radnice byly drobné, zejména na téma ženských ručních prací, přesto ale přitáhly řadu místních občanů. Poměrně brzy se na trzích přestali objevovat překupníci, kteří krátce po roce 1989 zprvu zaplňovali náměstí s prodejem běžných věcí, jako je třeba máslo, pečivo nebo sýr za ceny nižší, než v kamených obchodech. Z 1. května se kvůli stranickým sporům o náměstí jarní trhy brzy přesunuly na květen osmý. A přidal se brzy termín trhů podzimních v den připomínky události 17. listopadu.

V čase pak akce exponenciálně rostla, až v určitém okamžiku bylo nutné zcela znemožnit prodej masujícím se „překupníkům“, aby neodešli ryzi

řemeslníci. Akce se tak skoro přes noc stala výběrovou – účast pouze s předem vydanou vstupenkou. To sice přineslo mnohem více organizační práce, ale také lepší kvalitu a opět větší zájem kvalitních prodejců i návštěvníků. Z několika desítek místních tvůrců, evidovaných zpočátku na listu A4, se časem stala databáze obsahující několik tisíc kontaktů a umožňující sofistikovanou komunikaci. Prostor zaplněný viditelně spokojenými lidmi, to je nejlepší odměna pro jakéhokoli pořadatele čehokoli. Jako pozitivní synergie je třeba zmínit spolupráci s řadou i prestižních umělců, společnou práci s partnery z družebního města Brielle, kteří například pečou a s úsměvem rozdávají sladké holandské „koblížky“ (správně „oliebollen“) a určité i systematickou pomoc místních dobrovolných hasičů, městské policie, technických služeb, najaťých techniků, všech zúčastněných úředníků atp.

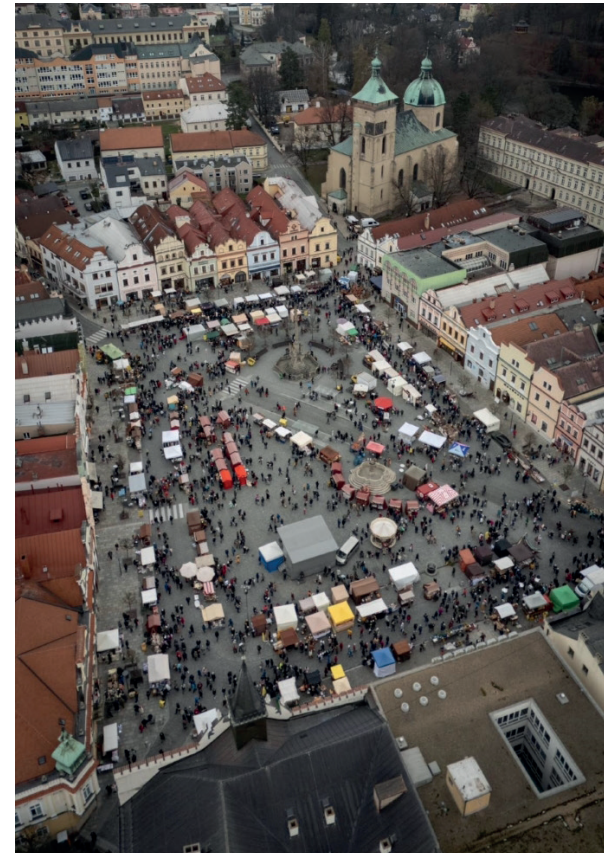
Bez spolupráce, která „břínkne“, se žádná dobrá akce udělat nedá. To je hlavní poselství celé zkušenosti s touto akcí. Na historii trhů řemesel v Havlíčkově Brodě vzpomínali:

Beno Trávníček
dlouholetý hlavní organizátor trhů

Tomáš Holenda
tehdejší starosta města

AMBACHTELIJKE MARKTEN IN HAVLÍČKŮV BROD

De markten zijn in de loop van de tijd uitgegroeid tot een ongekend fenomeen, waarvoor veel ambachtslieden en bezoekers bereid zijn grote afstanden af te leggen om een mooie dag te beleven en die ervaring vervolgens met anderen te delen. Het begon allemaal na de Fluwelen Revolutie, die een einde maakte aan het tijdperk van de 1 mei optochten en de manifestaties van arbeiders op het stadsplein. Hoe vier je dan de Dag van de Arbeid? De toenmalige burgemeester riep de stadsambtenaren op om ambachtelijke markten te organiseren – mede omdat bekwame ambachtslieden en zelfstandigen tijdens het vorige regime nauwelijks erkenning kregen.

De eerste markten in de gangen van het oude en nieuwe stadhuis waren bescheiden, vooral gericht op handwerken van vrouwen, maar trokken desondanks veel lokale inwoners. Al snel verdwenen de handelaren die kort na 1989 het plein vulden met de verkoop van gewone producten zoals boter, brood en kaas tegen lagere prijzen dan in winkels. Door politieke onenigheid over het gebruik van het plein op 1 mei werden de voorjaarsmarkten verplaatst naar 8 mei. Later kwam er ook een herfsteditie op 17 november, ter herdenking van de gebeurtenissen van die dag.

De markten groeiden exponentieel, en op een gegeven moment werd het noodzakelijk om de verkoop door verkopers die zich als ambachtslieden voordeden volledig te verbieden, zodat echte ambachtslieden niet zouden vertrekken. Bijna van de ene op de andere dag werd de markt een selectieve aangelegenheid – deelname alleen met een vooraf verstrekt toegangsbewijs. Dat bracht weliswaar veel meer organisatie met zich mee, maar ook betere kwaliteit en hernieuwde interesse van serieuze verkopers en bezoekers. Waar eerst enkele tientallen lokale makers op een A4'tje genoteerd stonden, ontstond later een database met duizenden contacten, waarmee op geavanceerde wijze gecommuniceerd kon worden.

Een plein vol zichtbaar tevreden mensen is de beste beloning voor elke organisator. Positieve synergie kwam ook voort uit de samenwerking met diverse – zelfs prestigieuze – kunstenaars, partners uit de zusterstad Brielle die met een glimlach zoete Nederlandse oliebolletjes bakten en uitdeelden, en zeker ook uit de systematische hulp van de vrijwillige brandweer, de gemeentepolitie, technische diensten, ingehuurde technici en betrokken ambtenaren.

Zonder samenwerking is geen enkel goed evenement mogelijk. Dat is de belangrijkste les uit de ervaringen met deze markt.

Beno Trávníček
jarenlang hoofdorganisator

Tomáš Holenda
destijds burgemeester van de stad

DE REBELLEN

Do partnerství mezi Brielle a Havlíčkovým Brodem jsme zapojeni od roku 1994. Začalo to pro nás návštěvou našeho sesterského města. Šlo o výměnu volejbalového týmu, ale brzy se ukázalo, že úroveň hry Čechů je vyšší než u nás – žádný problém, týmy byly smíšené, a tak to byl stále zábavný volejbal. Tento scénář se stal typickým pro každou návštěvu. Pozornost jeden ke druhému, žádná soutěživost, ale především snaha se spolu bavit a učit se jeden od druhého.

V roce 1999 jsme založili pouliční skupinu De Rebellen. Spolu s Čechy tvoříme tuto uliční skupinu, která představuje krčmu z roku 1572; jde o rok, kdy bylo Brielle osvobozeno od Španělů, a tato skutečnost se ve městě slaví velkolepě. Název De Rebellen vznikl spontánně, protože naši přátelé z České republiky nás potěšili pivem značky Rebel z Havlíčkova Brodu a Rebel znamená v holandštině „vzpurný člověk“ – stejně jako v češtině.

Všichni, včetně našich českých hostů, se 1. dubna převléknou za občany z roku 1572 a za doprovodu hudby předvádíme lidem naše řemesla. To vše samozřejmě se spoustou zábavy, pohostinností, jídla a pití.

Náš dům je vždy otevřen hostům z České republiky, a za ta léta vznikla krásná přátelství. Pokaždé, když jsme v Havlíčkově Brodě, poznávají nás na ulici naši bývalí hosté a vznikají spontánní rozhovory. Návštěvu České republiky a zejména Havlíčkova Brodu prožíváme vždy jako návrat domů k přátelům.

Srdečné pozdravy od
Kees a Marianne de Bruyn-Stolk

ŠTAFETA PŘÁTELSTVÍ HAVLÍČKŮV BROD – BRIELLE.

V roce 1996 vznikl na Městském úřadě mezi zaměstnanci – cyklisty nápad navštívit partnerská města na kole. Po návštěvě italského Brixenu

a slovenské Spišské Nové Vsi v roce 1997 byla proto další výzvou návštěva Brielle. Vzhledem ke vzdálenosti bylo od počátku zřejmé, že půjde opět o štafetu. Věděli jsme, že nás čeká zhruba 1200 km a že na tuto vzdálenost budeme potřebovat přibližně 45 hodin. Do štafetového týmu se přihlásilo 5 cyklistů: místostarosta Jaroslav Krontorád, ředitel městské policie Jan Pavlík, dva strážníci – Pavel Duben a Antonín Beránek a tajemník Václav Stejskal. V okamžiku, kdy se ukázalo, že nás i v tomto případě sponzoři podpoří, bylo vše jasné – v roce 1998 jedeme!!!

Bylo třeba vše pečlivě naplánovat, stanovit podrobně trasu, připravit si desítky podrobných map, ale i naplánovat etapy pro jednotlivé jezdce. V té době byl mobilní telefon ještě vzácným přepychem a cyklonavigace Garmin byla teprve v plenkách. Cyklisty doprovázelo vozidlo, ve kterém seděl vedle řidiče navigátor. Doprovodný autobus poskytoval nejen zázemí, ale jeho posádka připravovala rovněž jídlo a vybírala místo na předání „štafetového kolíku“, kterým byl dopis tehdejšího starosty Havlíčkova Brodu pana Václava Šrámk starostce Brielle paní Trix van der Kluit.

Start štafety se uskutečnil 1.7.1998. Cesta byla rozdělena na 28 přibližně padesátikilometrových etap, přičemž poslední 28. etapu absolvovali všichni cyklisté společně. Příjezd před radnici v Brielle byl vskutku triumfální. Naši holandští přátelé se postarali o velkolepé a nezapomenutelné přivítání, kterému vedle paní starostky a dalších zástupců města byla přítomna i velvyslankyně České republiky v Nizozemsku paní Helena Bambasová. Podařilo se nám dokázat, jak blízko je Brielle Havlíčkovu Brodu – jen 41 hodin 22 minut jízdy na kole! Zažili jsme úžasné chvíle se svými holandskými přáteli, na které ani po 27 letech nelze zapomenout!

Václav Stejskal
hlavní organizátor cykloštafety
Text byl po dohodě s autorem redakčně krácen, celý příspěvek najdete v online verzi publikace.

DE REBELLEN

Sinds 1994 zijn wij betrokken bij de jumelage tussen Brielle en Havlíckův Brod. Het begon voor ons met een bezoek aan onze zusterstad. Het was een uitwisseling van het volleybal team; maar al snel bleek dat het spelniveau van de Tsjechen hoger was dan het onze; geen probleem, de teams werden gemixt en zo werd het toch een leuk potje volleybal. Dit voorval werd typerend voor elk bezoek. Aandacht voor elkaar, geen concurrentie, maar vooral gezellig samen zijn en van elkaar leren.

In 1999 is de straatgroep de Rebellen door ons opgericht. Samen met de Tsjechen vormen we deze straatgroep die een taveerne voorstelt uit het jaar 1572; Het jaar dat den Briel bevrijd werd van de Spanjaarden en dat feit wordt in de hele stad groots gevierd. De naam "de Rebellen" is toen spontaan ontstaan omdat onze vrienden uit Tsjechië ons verblijden met bier uit Havlíckův Brod en dat bier heet REBEL en een Rebel is in het Nederlands een opstandig persoon, zie hier de overeenkomst in de naam.

Iedereen, ook onze Tsjechische gasten worden op 1 april verkleed als burgers uit 1572. We maken muziek en tonen onze ambachten aan het publiek. Dit alles natuurlijk met veel plezier, gezelligheid, eten en drinken.

Ons huis staat altijd open voor logés uit Tsjechië en zo zijn er in de loop der jaren mooie vriendschappen ontstaan. Elke keer als we in Havlíckův Brod zijn worden we op straat herkend door voormalige logés en ontstaan er spontane gesprekjes.

Tsjechië en dan met name Havlíckův Brod voelt voor ons als thuiskomen bij vrienden.

Met hartelijke groet
Kees en Marianne de Bruyn-Stolk

ESTAFETTE VAN VRIENDSCHAP HAVLÍČKŮV BROD - BRIELLE

In 1996 ontstond op het stadhuis onder de medewerkers – fietsers – het idee om de partnersteden per fiets te bezoeken. Na een bezoek aan het Italiaanse Brixen en het Slowaakse Spišská Nová Ves in 1997, was de volgende uitdaging een bezoek aan Brielle. Gezien de afstand was het vanaf het begin duidelijk dat dit opnieuw een estafette zou worden. We wisten dat ons ongeveer 1200 km te wachten stond en dat we voor deze afstand ongeveer 45 uur nodig zouden hebben.

Vijf fietsers meldten zich aan voor het estafette-team: loco-burgemeester Jaroslav Krontorád,

directeur van de gemeentepolitie Jan Pavlík, twee politieagenten – Pavel Duben en Antonín Beránek – en gemeentesecretaris Václav Stejskal. Toen bleek dat ook in dit geval sponsors ons zouden ondersteunen, was alles duidelijk – in 1998 gingen we ervoor! Alles moest zorgvuldig worden gepland: de route moest gedetailleerd worden uitgewerkt, tientallen kaarten moesten worden voorbereid en de etappes voor de afzonderlijke fietsers moesten worden ingedeeld. Destijds was een mobiele telefoon nog een zeldzame luxe en fietsnavigatie zoals Garmin stond nog in de kinderschoenen. De fietsers werden begeleid door een auto waarin naast de chauffeur ook een navigator zat. En de begeleidende bus bood niet alleen ondersteuning, maar de bemanning zorgde ook voor maaltijden en bepaalde de plek waar de „estafettestok“ werd overgedragen. Deze stok was in feite een brief van de toenmalige burgemeester van Havlíckův Brod, Václav Šrámek, aan de burgemeester van Brielle, mevrouw Trix van der Kluit.

De estafette startte op 1 juli 1998. De route was verdeeld in 28 etappes van elk ongeveer 50 km, waarbij de laatste, de 28e etappe, door alle fietsers gezamenlijk werd afgelegd. De aankomst bij het stadhuis in Brielle was werkelijk triomfantelijk. Onze Nederlandse vrienden zorgden voor een groots en onvergetelijk welkom. Naast de burgemeester en andere stadsvertegenwoordigers was ook de Tsjechische ambassadeur in Nederland, mevrouw Helena Bambasová, aanwezig.

We hebben laten zien hoe dichtbij Brielle eigenlijk is voor Havlíckův Brod – slechts 41 uur en 22 minuten fietsen! We beleefden geweldige momenten met onze Nederlandse vrienden, die zelfs na 27 jaar nog altijd onvergetelijk zijn!

Václav Stejskal
hoofdorganisator fietsestafette
De tekst werd in overleg met de auteur ingekort; de volledige versie is online te vinden.

vzpomínky

HAVLÍČKŮV BROD-BRIELLE: 40 LET!

Je to neuvěřitelné! Ve školním roce 1984/85 jsem učila v Brielle na střední škole biologii. V Holandsku jsme tehdy žili už 14 let. Emigrace po vpádu sovětských vojsk v srpnu 1968, vlakem přes Rakousko do Londýna, kde můj manžel dostal práci na univerzitě, v roce 1970 do Nizozemska, opět za prací. Z Prahy jsme si přivezli synka, tomu bylo tehdy rok a půl, v Holandsku se nám narodila dcera. V roce 1974 jsme si koupili domeček na hrázi v polderu mezi Brielle a Zwartewaalem. A život šel dál.

Až jednoho dne zvoní telefon. Sekretariát starosty Brielle. Že by starosta De Ronde se mnou chtěl hovořit. Trochu ve mně hrklo. Netušila jsem, co bude chtít. Tak jdu. Cor de Ronde začal vysvětlením. Že by chtěl, aby se obyčejní lidé, obyvatelé malých evropských zemí z obou stran "železné opony", navzájem poznali. Aby byl mír. A že by takovým partnerem pro Brielle mohlo být Československo. Tedy město velikostí zhruba srovnatelné s Brielle. No a co si já o tom myslím. Musela jsem párkrát polknout. No, co si myslím. Že to nikdy nemůže fungovat, moje stará vlast je okupovaná Sověty, komunisté jsou u vesla.

Nicméně, stalo se a smlouva o partnerství byla 21. 8. 1986 v kostele sv. Kateřiny v Brielle společně zástupci obou měst podepsána. Vyměnily se oficiální delegace, vznikly, aspoň v Brielle, pracovní skupiny, které připravovaly výměnné programy. Střední školy, muzikanti všeho druhu, kumštýři, sportovci. Ubytování vždy v hostitelských rodinách, takže se Holanďané učili zouvat si boty a Češi si zvykali na holandské obědy – chleba a mléko.

Zvláštní kapitolu by si zasloužily tajné služby obou států, ale tuhle veselou historku si nechám na příště...

Eva Horová

mimořádně důležitá osobnost
již od počátků našeho partnerství

foto: Martin Kamerling

BRIELLE POHLEDEM JANY FISCHEROVÉ

Moje první setkání s přáteli z partnerského města Brielle bylo koncem osmdesátých let, když jsem jako vyučující Střední školy stavební jela se studenty na výměnný pobyt. Byli jsme všichni ubytováni v rodinách, mám na to krásné vzpomínky. Poznala jsem tehdy Rinu van der Veen Bogerd.

Rina byla milá kamarádka a hostitelka. Mám dodnes její pletené svetry. Rina obdržela čestné občanství města HB v roce 2005.

Dalším milým člověkem je pro mě Martin Kamerling, učitel ze střední školy, který držel ochrannou ruku nad výměnnými pobyty studentů. Je to osoba, kterou v HB zná mnoho lidí. Je nyní už v důchodu a našel si obrovského koníčka – sepisuje v holandštině fakta a historii ČR a zejména HB. Myslím si, že mnohý Broďák neví o svém městě tolik, jako Martin, který obdržel čestné občanství města v roce 2015.

Nemohu opomenout paní Evu Hora. Ještě v době „totalitní“ se podařilo navázat partnerské vztahy přes železnou oponu. HB jako první v tehdejším Československu uzavřel partnerství s městem v Nizozemsku. Paní Eva napomáhala mnoha dalším projektům mezi oběma městy. Obdržela čestné občanství města HB v roce 1993 spolu se starostou

herinneringen

HAVLÍČKŮV BROD-BRIELLE 40 JAAR!

Het is niet te geloven dat het al zo lang geleden is. In 1984/85 gaf ik biologieles op de middelbare school in Brielle. We woonden toen al 14 jaar in Nederland. Emigratie na de inval van de Sovjettroepen in augustus 1968, met de trein via Oostenrijk naar Londen waar mijn man een baan kreeg aan de universiteit, en in 1970 naar Nederland, weer voor werk. Vanuit Praag namen we onze zoon mee, die toen anderhalf jaar oud was, en in Nederland werd onze dochter geboren. In 1974 kochten we een huisje aan de dijk in de polder tussen Brielle en Zwartewaal. En het leven ging door.

Op een dag gaat de telefoon. Het secretariaat van de burgemeester van Brielle, dat burgemeester de Ronde me wilde spreken. Ik schrok een beetje. Ik had geen idee wat hij wilde, dus ik erheen. Cor de Ronde legde uit dat hij wilde dat gewone mensen, de inwoners van de kleine Europese landen aan weerszijden van het IJzeren Gordijn, elkaar zouden leren kennen. Dat er vrede zou zijn. En dat de partnerstad van Brielle Havlíčkův Brod zou kunnen zijn. Een stad ongeveer net zo groot als Brielle. Nou, wat ik daarvan vind?

Ik moest een paar keer slikken... Wat vind ik daarvan? Dat het nooit kan werken, mijn geboorteland is bezet door de Sovjets, de communisten staan aan het roer.

Maar goed, het gebeurde en de overeenkomst werd getekend in juni 1985 in de Sint-Catharinakerk in Brielle. Er werden officiële delegaties uitgewisseld. In Brielle werden er werkgroepen opgericht om uitwisselingsprogramma's voor te bereiden met middelbare scholen, muzikanten, kunstenaars en sporters.

Accommodatie was altijd in gastgezinnen, dus de Nederlanders leerden hun schoenen uit te trekken en de Tsjechen raakten gewend aan Nederlandse lunches met brood en melk. Er zou een speciaal hoofdstuk gewijd moeten worden aan de geheime diensten van beide landen. Dit vrolijke verhaal bewaar ik voor een volgende keer...

Eva Hora

vanaf het begin betrokken bij de stedenband

BRIELLE VOLGENS JANA FISCHEROVÁ

Mijn eerste ontmoeting met vrienden uit de partnerstad Brielle was eind jaren tachtig, toen ik als docent aan de Middelbare Technische School in

Havlíčkův Brod met studenten op uitwisseling ging. We verbleven allemaal bij gastgezinnen, en ik heb daar zeer mooie herinneringen aan. Toen leerde ik Rina van der Veen Bogerd uit Vierpolders beter kennen, een zeer vriendelijke vriendin. Bij Rina en haar man Henk waren gasten uit Havlíčkův Brod, en met name buschauffeurs, altijd welkom. Ik heb nog steeds zeer bijzondere en warme gebreide truien van Rina die ik nog steeds draag. Ook voor onze kinderen heeft ze truien en sjaals gebreid. Rina van der Veen Bogerd ontving in 2005 het ereburgerschap van de stad Havlíčkův Brod.

Een andere geliefde persoon voor mij is Martin Kamerling, aardrijkskundeleraar aan de middelbare school in Brielle en begeleider van de studenten bij de uitwisselingsprogramma's. Hij is een contactpersoon die veel mensen in Havlíčkův Brod kennen en hij kijkt altijd uit naar ontmoetingen met zijn vrienden hier. Hoewel hij inmiddels met pensioen is, heeft hij een grote passie gevonden: hij schrijft in het Nederlands over de geschiedenis en feiten van Havlíčkův Brod. Ik denk dat veel inwoners van Havlíčkův Brod minder weten over hun eigen stad dan Martin Kamerling. Hij verrast me altijd met zijn geheugen en zijn vermogen om alles gestructureerd en in context te plaatsen. Daarvoor verdient hij grote dank. Martin Kamerling ontving in 2015 het ereburgerschap van Havlíčkův Brod.

Eva Hora mag ik ook niet vergeten te noemen. Aan haar heeft onze stad te danken dat Brielle een partnerstad werd. Dit gebeurde nog in de totalitaire tijd, toen het dankzij haar inspanningen toch lukte om een partnerschap aan te gaan met een stad aan de andere kant van het IJzeren Gordijn. Havlíčkův Brod was destijds de eerste stad in Tsjecho-Slowakije die een partnerschap aanging met een stad in Nederland. Ze heeft bijgedragen aan en helpt nog steeds bij verschillende projecten tussen beide steden. Eva Hora ontving in 1993 het ereburgerschap van Havlíčkův Brod.

Brielle panem Cor de Ronde, který byl hlavním iniciátorem i realizátorem navázání partnerství s naším městem.

V roce 2001, kdy jsem byla v Brodě místostarostkou, jsme v rámci oslav 15. výročí partnerství obou měst hostili delegaci z Brielle v čele s paní starostkou Trix van der Kluit. Jejich přáním bylo podívat se do Prahy. Jeli auty a měli se ještě večer vrátit zpět na ubytování. Mezitím ale na dálnici D1 nastal dopravní kolaps z důvodu silné sněhové bouře. I auto s delegací z Brielle zůstalo celou noc na D1. Měli jsme doma auto Škoda čtyřkolku, tak jsme se jim s manželem vydali naproti. Sešli jsme se už kousek od Humpolce a poté je doprovodili do Brodu. Vidím to jako včera, jak byli promrzlí a seděli zabalení v dekách v restauraci hotelu Slunce u teplých nápojů. Naštěstí vše zvládli ve zdraví a po letech se tomu vždy společně zasmějeme.

Jana Fischerová
v letech 2006 až 2010 starostka
Havlíčkovy Brodu

BRIELLE PODLE RODINY KRUNTORÁDŮ

Nevěřila bych, že přátelství mezi městy může mít tak zásadní vliv. V určitém ohledu i zásadnější, než přátelství mezi lidmi. I když... samozřejmě, za partnerstvím měst jsou zas a jedině lidé. Takže tahle vzpomínka je vlastně hlavně na ně.

To, že se tehdy vedení Havlíčkova Brodu podařilo navázat kontakt s „imperialisticko kapitalistickým“ Brielle, považuji dodnes za malý zázrak. A mám vědomí, že věci mohou být někdy i zásadně jinak, než je nám umožněno je v daný okamžik nahlédnout. V září roku 1988 (jako patnáctiletá jsem poprvé navštívila nejen Brielle, ale i západní Evropu) už většina společnosti tušila, že s tou chudobou, vykořisťováním a ulicemi plnými žebráků to v „zakázaných zemích“ nebude až tak žhavé. Ale můj střet s realitou byl pro mě i tak šokem.

Vycestovali jsme se sborem Jasoň, kde zpívala i máma. A v autobuse jeli i zástupci stavebních firem (s nimi i táta), takže zážitek byl díky tomu velmi rodinný.

Když se řekne Brielle, vybaví se nám jako první Rina, její domeček, odkud manžel Henk vyrážel na kole učit do základní školy. Rina se starala o domácnost. Za typickým, doširoka otevřeným oknem, jí pod rukama cvakaly pletací jehlice. Kolik Broďáků ještě třeba nějaký Rinin svetr dodnes nosí?

Návštěva v roce 1988 trvala týden, zážitků jsem nasbírala více než za celý předchozí život. Když jsme se vraceli zpátky domů a já viděla velkou zrezivělou ceduli s nápisem: „Vítá vás Plzeň, město socialistického průmyslu“, řinuly se mi slzy po tváři. Na změnu ve zřízení jsme čekali necelý rok. Vztahy s našimi přáteli přetrvávaly a obohacovaly naše životy i nadále. Setkávali jsme se při různých příležitostech, v našich i jejich domácnostech, učili se slovíčka a fráze a zažívali propojení mimo jazyk, od srdce k srdcím. Dnes mám mnohé tehdejší kamarády na sociálních sítích. Je milé vidět, jak rosteme, zrajeme, každý ve své zemi, a přesto jsme i nadále v propojení.

Jsem vděčná osudu, že nám umožnil zažít toto přátelství a za celou naši rodinu chci napsat jedno velké: DĚKUJI.

**Petra, Tamara, Jaroslav, Zuzana
a Jan Kruntorádovi**

Text byl po dohodě s autorem redakčně krácen, celý příspěvek najdete v online verzi publikace.

PARTNERSTVÍ PODLE ENGELBLIKŮ

Corrie a já jsme byli zapojeni do twinningu od samého začátku, společně s Cor de Ronde. Začátek byl docela těžký. Téměř 2 roky jsem se snažil přimět skupinu učitelů, aby přijeli do Brielle. Po nekonečném papírování a razítkách od lidí, kteří si mysleli, že jsou velmi důležitá, se nám to nakonec podařilo.

Toen ik in 2001 locoburgemeester van Havlíčkův Brod was, ontvingen we ter gelegenheid van de viering van het 15-jarig jubileum van het partnerschap een delegatie uit Brielle onder leiding van burgemeester Trix van der Kluit. Hun wens was om Praag te bezoeken. Ze reden er met auto's naartoe en zouden diezelfde avond terugkeren naar het hotel. Overdag brak er een sneeuwstorm uit en ontstond een verkeerschaos. Helaas zat ook de delegatie uit Brielle de hele nacht vast op de D1. Mijn man en ik hadden thuis een vierwielaangedreven Škoda en besloten hen tegemoet te rijden. We ontmoetten hen net buiten Humpolec en begeleidden hen terug naar Havlíčkův Brod. Ik herinner me het nog als de dag van gisteren: ze waren verkleumd en zaten in dekens gewikkeld in het restaurant bij warme dranken. Gelukkig kwam alles goed, en nu kunnen we er samen om lachen en herinneringen ophalen.

Jana Fischerová
burgemeester Havlíčkův Brod, 2006 - 2010

BRIELLE VOLGENS DE FAMILIE KRUNTORÁD

Ik had nooit gedacht dat een vriendschap tussen steden zo'n grote impact kon hebben. In zekere zin zelfs een grotere dan een vriendschap tussen mensen. Alhoewel... uiteindelijk zijn het toch mensen die achter het stedenpartnerschap staan. Dus deze herinnering gaat eigenlijk vooral over hen.

Dat het stadsbestuur van Havlíčkův Brod er destijds in slaagde om contact te leggen met het "imperialistisch-kapitalistische" Brielle, beschouw ik tot op de dag van vandaag als een klein wonder. En ik besef dat dingen soms heel anders kunnen zijn dan ze op dat moment lijken. In september 1988 (ik was toen vijftien jaar en bezocht voor het eerst niet alleen Brielle, maar ook West-Europa) vermoedde de meerderheid van de samenleving al dat het met

die armoede, uitbuiting en bedelaars op straat in de "verboden landen" misschien toch niet zo erg gesteld was. Maar mijn confrontatie met de werkelijkheid was alsnog een schok.

We reisden met het koor Jasoň, waarin ook mijn moeder zong. In de bus zaten ook vertegenwoordigers van bouwbedrijven en mijn vader), wat de reis tot een gezinservaring maakte.

Als we aan Brielle denken, denken we meteen aan Rina, haar huisje vanwaar haar man Henk elke dag op de fiets naar de basisschool vertrok om les te geven. Rina zorgde voor het huishouden. Achter het typische, wijd geopende raam klikten haar breinaalden onvermoeibaar. Hoeveel mensen uit Havlíčkův Brod dragen misschien nog steeds een trui die door Rina gebreid is?

Het bezoek in 1988 duurde een week, maar ik verzamelde in die paar dagen meer indrukken dan in mijn hele leven daarvoor. Toen we weer naar huis gingen en ik het grote, verroeste bord zag met de tekst: "Welkom in Pilsen, stad van de socialistische industrie", stroomden de tranen over mijn wangen. We hoefden nog geen jaar te wachten op een verandering in het systeem. De vriendschappen met onze vrienden bleven bestaan en verrijkten ons leven verder. We ontmoetten elkaar bij verschillende gelegenheden, bij ons thuis en bij hen, leerden woordjes en zinnen, en ervoerden verbinding die voorbij taal ging – van hart tot hart. Vandaag de dag heb ik veel van die vroegere vrienden op sociale media. Het is fijn om te zien hoe we allemaal rijpen, ouder worden, ieder in ons eigen land, maar nog steeds met elkaar verbonden.

Ik ben het lot dankbaar dat het ons deze vriendschap heeft gegeven. En namens onze hele familie wil ik één groot woord zeggen: DANKJEWEL.

**Petra, Tamara, Jaroslav, Zuzana
en Jan Kruntorád**

De volledige versie is online beschikbaar.

Jsem šťastný a také trochu překvapený, že je twinning stále tak živý. Corrie a já si stále myslíme, že partnerství je nezbytné, zvláště teď, když je v politické oblasti tolik nejistoty. Přátelství a vzájemné poznávání světa jsou stále velmi důležité.

Jan a Corrie Engelblik

STUDIJNÍ POBYT V BRIELLE V ROCE 2000

Počítám se mezi přátele Nizozemského království. Tuto krásnou „placatou zemi“ jsem navštívil několi-krát. Jako člen studentské delegace v roce 1986, na studijní cestě pro země připravující se na vstup do EU v roce 1999 i při soukromých cestách. V roce 1986 jsem při návštěvě zažil „kulturní šok“, který začal již v Rozvadově při pasové kontrole v rozdílu chování českých celníků a následnému přivítání ve svobodném světě. V Brielle jsem poznal nejenom, že demokracie opravdu funguje, ale že v Holandsku platí dané slovo a poznal jsem jejich pohostinnost. Na oplátku jsem v roce 1987 svým kamarádům při reciproční návštěvě v naší socialistické republice ukázal na rockové zábavě v Broumově Lhotě, kde hrály kapely bez tzv. přehrávek, jak vypadá policejní šťára ...

Studijní pobyt v roce 1999 mi přinesl mnoho a z tehdy získaných vědomostí čerpám prakticky dodnes. Pobyt se vedle získání vědomostí o fungování EU vedl v námi zvoleném mottu „zaměstnanost“. V roce 1999 měla ČR nezaměstnanost 10 % a Nizozemské království málo %. Vedle teoretické průpravy jsme navštívili mnoho institucí a podniků, kde nám ukázali, jak v Nizozemí dávají příležitost sociálně slabým, jak řeší integraci cizinců i zaměstnávání skupin ohrožených nezaměstnaností. V Nizozemí to tehdy byli zejména mladí lidé bez praxe a pracovních návyků. Co se mi dodnes vrylo do paměti, to byla definice demokracie a veřejné správy. Jeden

lektor nám řekl, že správně fungující veřejná správa je jako dobře fungující stroj. Tento stroj potřebuje nejenom správně navržený a udržovaný mechanismus, což jsou zákony a předpisy, ale potřebuje i dobře mazat. A mazivem není olej, ale v demokratickém řízení to je dohoda. V dnešní „rozbouřené době“ je této snahy se dohodnout čím dál tím méně a obávám se, aby se nám náš dobře fungující a navržený stroj díky tomu nezadrhl....

Ale doufám, že naše mladá a již dobře jazykově připravená generace bude v nastoupené cestě česko-holandského přátelství pokračovat a posune ji na vyšší úroveň.

Josef Beneš

Text byl po dohodě s autorem redakčně krácen, celý příspěvek najdete v online verzi publikace.

Další vzpomínky naleznete v online verzi publikace. Jedná se o následující vzpomínky:

- **Ivety Danko**, studentky a později redaktorky Deníku
- **Hany Formánkové**, učitelky němčiny, překladatelky
- **Miloše Kejklička**, učitele
- **Pavla Kubáta**, lékaře
- **Miroslava Lhotky**, člena Adivadla
- **Miroslava Novotného**, lékaře
- **Evy Prodělalové**, bývalé vedoucí odboru MěÚ
- **Mileny Popelové**, bývalé ředitelky ZŠ Nuselská, jenž navštívila Brielle při stáži v roce 2017
- **Marie Stejskalové**, sekretářky předsedy národního výboru a pak i starosty města
- **Beno Trávníčka**, organizátora trhů řemesel
- **Ivany Vaněčkové**, překladatelky

Zajímavé informace o počátcích partnerství, včetně dokumentů a vzpomínek hlavního iniciátora partnerství přes železnou oponu pana Cor de Rondeho (velký dík jemu i jeho tehdejšími spolupracovníkům) a obsáhlejší rozhovor s Evou Horovou najdete navíc v online verzi publikace.

VRIENDSCHAPSBAND VOLGENS JAN EN CORRIE ENGELBLIK

Corrie en ik zijn vanaf het begin betrokken bij de twinning, samen met Cor de Ronde. De start was best lastig. Ik heb bijna 2 jaar geprobeerd om een groep docenten naar Brielle te krijgen. Na eindeloos papierwerk en stempels van mensen die ze heel belangrijk vonden, is het uiteindelijk gelukt.

Ik ben blij en ook een beetje verbaasd dat de twinning nog steeds zo levendig is. Corrie en ik vinden de twinning nog steeds nodig, zeker nu er zoveel onzekerheid is op politiek gebied. Vriendschappen en elkaars wereld leren kennen, zijn nog steeds heel belangrijk.

Jan en Corrie Engelblik

STUDIEVERBLIJF IN BRIELLE IN HET JAAR 2000

Ik reken mezelf tot de vrienden van het Koninkrijk der Nederlanden. Ik heb dit mooie "platte land"-meerdere keren bezocht. Als lid van een studentendelegatie in 1986, tijdens een studiereis voor landen die zich voorbereidden op toetreding tot de EU in 1999, en ook tijdens privébezoeken.

In 1986 beleefde ik tijdens mijn bezoek een "culturele shock", die al begon in Rozvadov bij de paspoortcontrole, in het verschil tussen het gedrag van Tsjechische douaniers en de verwelkoming in de vrije wereld. In Brielle ontdekte ik niet alleen dat democratie echt werkt, maar ook dat in Nederland het gegeven woord telt en dat ik hun gastvrijheid mocht ervaren. Als tegenprestatie liet ik in 1986 mijn Nederlandse vrienden tijdens een wederzijds bezoek aan onze socialistische republiek op een rockfeest in Broumovská Lhota – waar bandjes speelden zonder zogeheten vergunningen – zien hoe een politie-inval eruitzag.

Het studieverblijf in 1999 heeft me veel gebracht, en de kennis die ik toen opdeed, put ik praktisch tot op de dag van vandaag. Het verblijf richtte zich naast het verkrijgen van kennis over het functioneren van de EU, op het door ons gekozen motto: "werkgelegenheid". In 1999 had Tsjechië een werkloosheid van 10%, terwijl Nederland een lage werkloosheid kende. Naast theoretische voorbereiding bezochten we veel instellingen en bedrijven, waar ons werd getoond hoe in Nederland kansen worden geboden aan sociaal zwakkeren, hoe de integratie van buitenlanders wordt aangepakt en hoe groepen die risico lopen op werkloosheid aan werk worden geholpen. In Nederland waren dat destijds vooral jongeren zonder werkervaring. Wat me tot op de

dag van vandaag is bijgebleven, is de definitie van democratie en openbaar bestuur. Een docent zei ons dat een goed functionerend openbaar bestuur is als een goed functionerende machine. Deze machine heeft niet alleen een goed ontworpen en onderhouden motor nodig – dat zijn de wetten en voorschriften – maar moet ook goed gesmeerd worden. En het smeermiddel in een democratisch bestuur is overleg en overeenstemming. In de huidige "onstuimige tijden" is deze inspanning om tot overeenstemming te komen steeds zeldzamer, en ik vrees dat onze goed functionerende en ontworpen machine daardoor vast kan lopen... Maar ik hoop dat onze jonge generatie, die inmiddels goed taalvaardig is, de ingeslagen weg van de Tsjechisch-Nederlandse vriendschap zal voortzetten en deze naar een hoger niveau zal tillen.

Josef Beneš

De volledige tekst is online beschikbaar.

Evenals herinneringen van:

- **Iveta Danko**, studente en later redacteur van Deník
- **Hana Formánková**, lerares Duits, vertaalster
- **Miloš Kejkliček**, leraar
- **Pavel Kubát**, dokter
- **Miroslav Lhotka**, lid Adivadlo
- **Miroslav Novotný**, dokter
- **Milena Popelová** voormalig directrice van de basisschool Nuselská, bezocht Brielle tijdens een stage in 2017
- **Eva Prodělalová**, voormalig afdelingshoofd gemeente HB
- **Marie Stejskalová**, secretaresse van het nationale comité en later van de burgemeester
- **Beno Trávníček**, organisator ambachtelijke markt
- **Ivana Vaněčková**, vertaalster

Interessante informatie over het begin van het partnerschap, inclusief documenten en herinneringen van de belangrijkste initiatiefnemer van het partnerschap achter het IJzeren Gordijn, de heer Cor de Ronde (veel dank aan hem en zijn toenmalige medewerkers), evenals een uitgebreide interview met Eva Hora, vindt u in de onlineversie van deze publicatie.

UDÁLOSTI POSLEDNÍCH DESETI LET

2015 – Oslavy 30 let partnerství, čestným občanem HB se stává Martin Kamerling

2016 – Slavnostní odhalení sochy Radomíra Dvořáka KOMUNIKACE na kruhovém objezdu v Brielle

2017 – 1. duben v Brielle, trhy 8. května v HB, sportovní hry, vánoční strom v Brielle

2018 – Akce nad rámec obvyklých (1. duben, trhy řemesel, vánoční strom) otevření sportovního a kulturního centra DukdalfBRES v Brielle

2019 – Sportovní hry, skupina Pikel na Trhu řemesel v HB 17. listopadu, vánoční strom do Brielle

2020 – Výročí 35 let, pandemie covidu-19, v Brielle zrušen Aprilfeest, vánoční strom z HB do Brielle dorazil

2021 – Po covidovém útlumu se ožívují výměny, probíhá 5. ročník společné výstavy Umění za sklem

2022 – Pozdní oslavy 35 let partnerství, setkání a koncert v Brielle, které slavilo i 450 let svobody

2023 – Studenti z Brielle v HB, město Brielle přestává být samostatnou obcí a patří od 1. ledna 2023 pod novou obec Voorne aan Zee

2024 – Ukázalo se, že na vztahy mezi HB a Brielle neměla správní změna v Brielle žádný vliv

2025 – Oslavy 40 let partnerství, čestným občanem HB se stává Kees Haanstra

GEBEURTENISSEN VAN DE AFGE- LOPEN 10 JAAR

2015 – Viering van 30 jaar stedenband, Martin Kamerling wordt ereburger van Havlíčkův Brod

2016 – Feestelijke onthulling van het beeldhouwwerk KOMUNIKACE van Radomír Dvořák op de rotonde in Brielle

2017 – 1 april, markten op 8 mei in Havlíčkův Brod, sportspelen, kerstboom in Brielle

2018 – Activiteiten bovenop de gebruikelijke (1 april, ambachtelijke markten, kerstboom) – opening Dukdalf/Bres in Brielle

2019 – Sportspelen, de groep Pikel op de ambachtelijke markt in Havlíčkův Brod op 17 november, kerstboom naar Brielle

2020 – 35-jarig jubileum, covid-19 pandemie, Aprilfeest in Brielle afgelast, kerstboom vanuit Havlíčkův Brod is toch aangekomen in Brielle

2021 – Na de covidstilte herleven de uitwisselingen, de 5^e editie van de gezamenlijke tentoonstelling Kunst achter glas vindt plaats

2022 – Verlate viering van 35 jaar stedenband, ontmoeting en concert in Brielle, dat ook 450 jaar vrijheid viert

2023 – Studenten uit Brielle in Havlíčkův Brod, Brielle wordt per 1 januari 2023 onderdeel van de nieuwe gemeente Voorne aan Zee

2024 – De bestuurlijke verandering in Brielle blijkt geen invloed te hebben gehad op de relatie tussen Havlíčkův Brod en Brielle

2025 – Viering van 40 jaar stedenband, Kees Haanstra wordt ereburger van Havlíčkův Brod

VÁNOČNÍ STROM DO BRIELLE

Myšlenku ozdobení centra Brielle vánočním stromem přinesl v r. 2008 cech sdružující tamní majitele obchodů a restaurací, za které jednal provozovatel hotelu de Nymph Sven Schreuder. Chtěli oživit střed města něčím zajímavým a oslovili výbor HBBC, zda by jim nepomohl – v Holandsku téměř žádné jehličnaté lesy nejsou, kdežto v Čechách ano! Takže u nich stromy nedávají nebo je musí dovézt z Německa či odjinud.

Brielskému výboru se myšlenka zalíbila a po domluvě s vedením obou radnic a technickými službami jsme se ujali organizace a založili tradici, která bez přerušení běží dodnes.

O dopravu se sponzorsky stará brielská spediční firma DFDS (dříve Alphasatrans), strom se na kamion nakládá na sběrném dvoře TSHB na přelomu listopadu a prosince. Staví se na náměstíčku Markt před starou radnicí, v níž sídlí městské muzeum. Zdobí ho dobrovolníci z partnerského výboru, kteří také organizují doprovodný program pro LICHTJESAVOND, slavnostní rozsvícení stromu.

Koná se vždy v pátek okolo Mikuláše, neboť v protestantském Holandsku se neslaví klasické křesťanské Vánoce koncem prosince, ale hlavní rodinný svátek s dárky je právě na Mikuláše – dárky dětem přináší Sinterklaas a Zwarte Pete. Děti z obou měst se také řadu let podílely na výzdobě stromu – naše základní školy posílaly na strom ozdoby a pro brielské děti drobné dárečky, holandské školáci kreslili

obrázky s vánoční tematikou. Nepřerušenou tradici je i posílání českého vánočního cukroví, které pečou cukráři z brodské hotelové školy; cukroví pak ochutnávají všichni, kdo přijdou v červených čepicích na slavnostní večer.

Od prvopočátku se také snažíme oživit program večera hudebním vystoupením – jednou vystupují místní, podruhé někdo od nás či společně – premiérově tam v r. 2008 v mrazivém větru zpívala a hrála Kalamajka. Od té doby se v Brielle představilo několik našich sborů a hudebníků – naposledy to byly v zimě 2023 Primadonky. Program se snažíme vždy sestavit vedle českých koledí i ze známých vánočních písní, aby si mohlo celé náměstí zazpívat. Po několik let jsme navíc organizovali při této příležitosti i společný vánoční trh – do Holandska vyjeli se svými dekoracemi, svíčkami, keramikou či řezbářskými výtvy řemeslníci z Havlíčkobrodska. Pro výbor HBBC se organizace „Lichtjesavond“ stala jedním z vrcholů jejich snažení, protože na málokteré akci, kterou sami vymysleli a připravili, se sejdu stovky nadšených lidí! – fotografie zaplněného Marktu o oblibě tohoto „večera světél“ svědčí. Prostě vánoční strom se stal určitým symbolem vzájemného partnerství. A nesežral ho v předchozích letech ani covidový, ani lýkožravý brouk! Byť to po dva roky bylo s hledáním vhodného stromu řádně nahnuté – a suchý jsme tam posílat nechtěli! Tak jen držíme palce, ať ani tato tradice – a nadšení, z níž pramení – nevysychá!

Tomáš Hermann

KERSTBOOM VOOR BRIELLE

Het idee om het centrum van Brielle te versieren met een kerstboom werd in 2008 geopperd door het gilde van lokale winkeliers en restauranteigenaren, vertegenwoordigd door Sven Schreuder, de uitbater van hotel De Nymph. Ze wilden het stadscentrum op een bijzondere manier tot leven brengen en benaderden het HB-B-comité met de vraag of zij konden helpen – in Nederland zijn er bijna geen naaldbossen, terwijl die er in Tsjechië volop zijn! Het comité in Brielle vond het een prachtig idee en na overleg met de gemeentebesturen en de gemeentewerken namen wij de organisatie op ons en startten een traditie die sindsdien elk jaar zonder onderbreking doorgaat. Het transport wordt gesponsord door het Brielse transportbedrijf DFDS (voorheen Alphasatrans). De boom wordt eind november of begin december geladen bij de gemeentewerken in Havlíčkův Brod. Vervolgens wordt hij in Brielle op de Markt geplaatst, voor het oude stadhuis waarin het stadsmuseum is gevestigd.

De boom wordt versierd door vrijwilligers van het partnercomité, die ook het bijbehorende programma voor de LICHTJESAVOND organiseren – het feestelijke aansteken van de boomverlichting. Dit vindt altijd plaats op de vrijdag rond Sinterklaas, omdat in protestants Nederland kerst niet zoals in andere landen eind december als het belangrijkste familiefeest wordt gevierd. In plaats daarvan krijgen

kinderen cadeautjes met Sinterklaas.

Jarenlang hielpen kinderen uit beide steden mee met het versieren van de boom – onze basisscholen stuurden kerstversieringen en kleine cadeautjes voor de Brielse kinderen en Nederlandse scholieren maakten kersttekeningen. Ook is het inmiddels traditie dat er Tsjechisch kerstgebak wordt gestuurd, gebakken door de bakkers van de hotelschool in Havlíčkův Brod. Dit wordt geproefd door iedereen die met een rode muts naar de feestelijke avond komt.

Vanaf het begin proberen we het avondprogramma op te vrolijken met muzikale optredens – soms door lokale artiesten, soms door Tsjechische gasten, of samen. In 2008 zong en speelde Kalamajka daar voor het eerst in de ijzige wind. Sindsdien hebben meerdere Tsjechische koren en muzikanten in Brielle opgetreden – in de winter van 2023 Primadonky. Het programma proberen we altijd samen te stellen met zowel Tsjechische kerstliederen als bekende internationale kerstnummers, zodat het hele plein mee kan zingen.

Jarenlang organiseerden we bij deze gelegenheid ook een gezamenlijke kerstmarkt – ambachtslieden uit de regio Havlíčkův Brod reisden naar Nederland met hun decoraties, kaarsen, keramiek en houtsnijwerk. Voor het HB-B-comité is de organisatie van „Lichtjesavond“ één van de hoogtepunten van hun werk geworden, want er zijn maar weinig evenementen die ze zelf hebben bedacht en voorbereid waarbij honderden enthousiaste mensen samenkomen! Foto's van het volle marktplein getuigen van de populariteit van deze „avond van lichtjes“.

De kerstboom is een symbool geworden van de wederzijdse samenwerking. En zelfs de afgelopen jaren ondanks corona of de plaag van de schorskever! Hoewel het twee jaar behoorlijk lastig was om een geschikte boom te vinden – we wilden geen droog, kaalgevreten exemplaar sturen! Dus laten we duimen dat deze traditie – en het enthousiasme waaruit ze voortkomt – nooit opdroogt!

Tomáš Hermann

Někteří přátelé z Brielle se pravidelně zajímají o renovaci kostelíka svaté Kateřiny v Havlíčkově Brodě (není divu, v Brielle mají kostel stejného jména). Několikrát ho navštívili a dokonce na jeho obnovu přispěli. Kostel svaté Kateřiny je od roku 2025 nově v majetku města (darováním od církve), ale již dlouhodobě se o jeho oživení a opravy stará občanský spolek Epigram. Máme to potěšení v naší výroční publikaci zveřejnit vzkaz spolku pro naše partnery z Brielle.

KATEŘINA DĚKUJE!

Vážený Martine Kamerlingu, milí přátelé z Brielle, děkujeme za váš dlouhodobý zájem o náš kostelík sv. Kateřiny a zejména za štědrý vánoční dárek, který jste poslali 16. 12. 2024 kostelu svaté Kateřiny na jeho záchranu.

Díky nadšení dobrovolníků, podpoře občanů i veřejných osobností vracíme po šedesáti letech Kateřinu do života našeho města. Přestože nás ještě čeká mnoho práce (kterou jistě nezvládneme bez velkých investic města Havlíčkův Brod, které je nyní novým vlastníkem objektu), věříme, že brzy v jeho prostorech zazní slovo i hudba – během literárních večerů, přednášek, komorních koncertů nebo setkání napříč generacemi. Kateřina se tak stane mostem nejen mezi žánry, ale také kulturními světy i díky Vám. Děkujeme, že nám pomáháte vrátit ji zpět na mapu i do srdce Havlíčkova Brodu.

Michaela Krpálková
předsedkyně Spolku Epigram

Sommige vrienden uit Brielle tonen regelmatig interesse in de renovatie van het Sint-Catharinakerkje in Havlíčkův Brod. Ze hebben het kerkje meerdere keren bezocht en sommigen hebben zelfs bijgedragen aan de restauratie. De Sint-Catharinakerk is sinds 2025 eigendom van de stad (geschonken door de kerk), maar wordt al lange tijd nieuw leven ingeblazen door de burgervereniging Epigram. Wij hebben het genoeg in onze jubileumpublicatie een boodschap van deze vereniging aan onze partners uit Brielle te publiceren.

KATEŘINA ZEGT DANK!

*Geachte Martin Kamerling,
beste vrienden uit Brielle,*

Hartelijk dank voor jullie langdurige interesse in ons kerkje en in het bijzonder voor het gulle kerstcadeau dat jullie op 16 december 2024 hebben gestuurd ter ondersteuning van de redding van de kerk van de heilige Catharina.

Dankzij het enthousiasme van vrijwilligers, de steun van burgers en publieke figuren, brengen we Catharina na 60 jaar weer tot leven in onze stad. Hoewel er nog veel werk voor de boeg is (wat we zeker niet aankunnen zonder grote investeringen van de stad Havlíčkův Brod, die nu de nieuwe eigenaar van het gebouw is) geloven we dat er binnenkort weer woorden en muziek zullen klinken in de ruimte – tijdens literaire avonden, lezingen, kamermuziekconcerten. Op deze manier zal Catharina, mede dankzij jullie, niet alleen een brug vormen tussen generaties, maar ook tussen culturele werelden. Dank voor de hulp om haar weer op de kaart te brengen én in het hart van Havlíčkův Brod.

Michaela Krpálková
voorzitter van de vereniging Epigram

poděkování

VÁŽENÍ PŘÁTELÉ

Květen 2025, 40 let přátelství mezi obyvateli Havlíčkova Brodu a Brielle a 80 let svobody po druhé světové válce. Tato svoboda však našim českým přátelům vydržela jen pár let, jejich svobodu musíme počítat až od roku 1989.

Doufejme, že tato svoboda bude trvat další roky, musíme si uvědomit současnou situaci mezi diktátory a antidemokratickými vůdci. Musíme spolupracovat, abychom zachránili naše lidské hodnoty a svobodu, aby každý mohl svobodně myslet a být tím, kým chce být.

Pro mě přátelství začalo začátkem devadesátých let návštěvou z hudební školy v Brielle a dvěma milými hosty. Poté následovala spousta návštěv v Havlíčkově Brodě a spousta hostů a kontaktů. Prostě hezké rozhovory se spoustou lidí, opravdové přátelství a vážné rozhovory s ostatními. A tak by to pro mě mělo být.

Jako členové výboru můžeme být hrdí, že se nám daří udržovat přátelství živé a aktuální. S mladými členy ve výborech, abychom se mohli pozitivně dívat do budoucna. A děkujeme za podporu zastupitelů našeho města. Společně pracujeme na kontaktech a podpoře našeho evropského přátelství.

Zvláštní poděkování patří Tomášovi Hermannovi, našemu hlavnímu kontaktu pro všechny aktivity a mému skvělému příteli!

Doufám, že tato oslava bude pro všechny milá a bude dobrým restartem do dalších let a aktivit. Uvidíme se mnohokrát v Havlíčkově Brodě a ve Voorne aan Zee!

Vierpolders, březen 2025
Kees Haanstra

LADIES AND GENTLEMEN, MY DEAR DUTCH AND CZECH FRIENDS!

Oslovení, které občas používám, v sobě nese stručné vyjádření podstaty našeho vztahu: respekt, ohleduplnost, slušnost, radost a přátelství. Vlastně o nic víc nejde – nemáme za cíl vyřešit globální trable, ani ty místní, s nimiž se potýkáme v každé domácnosti, firmě, městě i státě. Ale už respektování toho, že jinde žijí a přemýšlejí trochu jinak, pochopení, z čeho pramení bohatství toho kterého místa, bližší seznámení se s jinou kulturou a pravidly jsou hodnotou, kvůli níž má naše partnerské snažení i nadále smysl. Za rudých bratří to bylo jasné – pokusit se kapánek oddrolit z nehybného monolitu železné opony, nahlédnout skulinou

za ni. Porevoluční nadšení přineslo velkou aktivitu a pomoc. Ale teď, po tolika letech, se všemi možnostmi a otevřenými stavidly svobody? Svobody slova, pohybu, lákadel všeho druhu? Smysl tedy vidím v setkávání, sledování, jak kde žijí a přemýšlejí, jak se starají o své děti, své blízké, své okolí, svou zahrádku, své prostředí. Ano, je a stále to bude 1.100 km přes půl Evropy; ale vždy je zajímavé vidět, co se v mezidobí změnilo, kam sousední země směřují. Vnímat, že nestojí a nečekají, takže se musíme o to víc sami snažit. Určitě se budu opakovat, ale jako nejvýstižnější mi přijde již letitá charakteristika: „Když koupíte v Rotterdamu košili, už má vyhrnuté rukávy“. A můj holandský kamarád k tomu občas dodá: „Co Skot upustí, to Holanďan sebere“. Prostě šetří a pracují – docela jednoduchý recept, nemyslíte?

Holandsko je zemí květin. Aby květina ani po letech neuschla, musí se sejít více věcí – o smyslu už jsem mluvil. K tomu pár lidiček, kteří tu káru ochotně a s nadšením táhnou – sama se ani nehne. A podpora ze strany města, finanční a organizační. Snahou výboru HB-Brielle je ukázat, že jinde jsou také fajn lidi, jako my, a máme se co učit, odkoukat, obdivovat. Nakouknout jim pod pokličku, do kuchyně, do ložnice. A začít s mladými – proto ta snaha od prvopočátku o pravidelné studentské výměny, reciproční ubytování v rodinách – klobouk dolů před všemi, kdo je od roku 1986 organizovali a organizují!

Dnes záměrně nejmenuji – na někoho bych zapomněl. VŠEM, VŠEM DĚKUJI! a věřím, že kolečka naší partnerské káry se budou ještě chvíli točit – že se najdou tací, kteří v tom vidí smysl, zapřáhnou se – a pojedou dál!

Tomáš Hermann

BESTE VRIENDEN,

Mei 2025, 40 jaar vriendschap tussen de mensen van Havlíčkův Brod en Brielle en 80 jaar vrijheid na WO II. Deze vrijheid duurde echter maar een paar jaar voor onze Tsjechische vrienden, voor hun vrijheid moeten we rekenen vanaf 1989.

Laten we hopen dat deze vrijheid nog meer jaren zal duren, we moeten ons realiseren wat de huidige situatie is tussen dictators en antidemocratische leiders. We moeten samenwerken om onze menselijke waarden en vrijheid te redden, zodat iedereen vrij kan denken en kan zijn wie hij wil zijn.

Voor mij begon de vriendschap begin jaren negentig met een bezoek van de muziekschool aan Brielle en twee leuke gasten. Daarna veel bezoeken aan Havlíčkův Brod en veel gasten en contacten. Gewoon leuke gesprekken met veel mensen, echte vriendschap en serieuze gesprekken met anderen. En zo hoort het ook, voor mij.

Als commissieleden mogen we er trots op zijn dat we erin slagen de vriendschap levend en actueel te houden. Met jonge leden in de commissies, zodat we positief naar de toekomst kunnen kijken. En dankbaar voor de steun van onze stadsvertegenwoordigers. Samen werken we aan de contacten en aan de ondersteuning van onze Europese vriendschap.

Speciale dank aan Tomas, onze belangrijkste contactpersoon voor alle activiteiten en mijn grote vriend!

Ik hoop dat dit feest voor iedereen leuk zal zijn en een goede herstart voor de komende jaren en activiteiten. Laten we elkaar nog vaak zien hier in Havlíčkův Brod en in Voorne aan Zee!

Vierpolders, maart 2025
Kees Haanstra

DAMES EN HEREN, MIJN BESTE NEDERLANDSE EN TSJECHISCHE VRIENDEN!

De aanhef die ik af en toe gebruik, bevat een beknopte uitdrukking van de essentie van onze relatie: respect, consideratie, beleefdheid, vreugde en vriendschap. Eigenlijk draait het nergens anders om – we hebben niet als doel om de wereldproblemen op te lossen, noch de lokale kwesties waarmee we in elk huishouden, bedrijf, stad en land worden geconfronteerd. Maar alleen al het respecteren van het feit dat mensen elders anders leven en denken, het begrijpen waar de rijkdom van een bepaalde

dankwoord

plek uit voortkomt, en het beter leren kennen van een andere cultuur en haar regels, zijn waarden die ons partnerschap de moeite waard maken.

Tijdens de periode van de rode broeders was het duidelijk – proberen een klein beetje van de vaste monoliet van het IJzeren Gordijn weg te breken, door een kier erachter te kijken. De revolutionaire euforie bracht veel activiteit en hulp. Maar nu, na al die jaren, met alle mogelijkheden en open poorten van vrijheid? Vrijheid van meningsuiting, beweging, verleidingen van allerlei aard?

Ik zie de waarde in ontmoetingen, in het observeren van hoe mensen elders leven en denken, hoe ze voor hun kinderen, hun dierbaren, hun omgeving, hun tuinen en hun leefomgeving zorgen. Ja, het is en blijft 1.100 km door half Europa, maar het is altijd interessant om te zien wat er in de tussentijd is veranderd en welke richting buurlanden inslaan. Te beseffen dat ze niet stilstaan en wachten, waardoor wij ons des te meer moeten inspannen. Vast en zeker val ik in herhaling, maar de meest treffende beschrijving blijft de oude uitspraak: "Als je in Rotterdam een overhemd koopt, heeft het al opgestroopte mouwen." En mijn Nederlandse vriend voegt daar soms aan toe: "Wat een Schot laat vallen, raapt een Nederlander op." Ze sparen en werken hard – een vrij eenvoudige formule, nietwaar?

Nederland is een land van bloemen. Maar om een bloem na jaren niet te laten verwelken, moeten meerdere dingen samenkomen – over de betekenis daarvan heb ik al gesproken. Daarnaast zijn er een paar mensen nodig die met enthousiasme en toewijding de kar trekken, nu en in de toekomst. En ook de steun van de stad, zowel financieel als organisatorisch.

De inzet van het HB-Brielle-comité is om te laten zien dat er elders ook geweldige mensen zijn, net als wij, en dat we veel van hen kunnen leren, observeren en bewonderen. Even in hun keuken en hun leven kijken. En beginnen bij de jongeren – vandaar de inspanningen vanaf het begin om regelmatige studentenuitwisselingen en wederzijdse huisvesting binnen gezinnen te organiseren. Petje af voor iedereen die dit sinds 1986 heeft georganiseerd en nog steeds organiseert!

Vandaag noem ik opzettelijk geen namen – ik zou iemand vergeten. IEDEREEN, IEDEREEN BEDANKT! – en ik hoop dat de wielen van onze partnerschapskar nog een tijdje zullen blijven draaien – dat er mensen zullen zijn die er betekenis in zien, zich ervoor inzetten – en doorgaan!

Tomáš Hermann

OBSAH / INHOUDSOPGAVE

starostové	str. 2
burgemeesters	blz. 3
školní výměny	str. 8
schooluitwisselingen	blz. 9
kultura	str. 22
cultuur	blz. 23
sport	str. 32
sport	blz. 33
vzpomínky	str. 34
herinneringen	blz. 35
poděkování	str. 46
dankwoord	blz. 47

VDYDÁNO PŘI PŘÍLEŽITOSTI 40. VÝROČÍ PŘÁTELSTVÍ MĚST HAVLÍČKŮV BROD A BRIELLE V ROCE 2025

Vedoucí redaktor: Tomáš Holenda

Redakční úprava: výbor HBBC

Korektura českých textů: Marcela Lanková a Tomáš Hermann

Překlad: Jo en Ger Ramaekers

Fotografie: Libor Blažek, Marcela Lanková, Martin Kamerling, Jan Englblik, archiv členů HBBC

Grafická úprava: Kateřina Michálková

Tisk: TISK Hermann a společník

UITGEGEVEN TER GELEGENHEID VAN HET 40 – JARIG JUBILEUM VAN DE STEDENBAND HAVLÍČKŮV BROD – BRIELLE

Hoofdredacteur: Tomáš Holenda

Redactioneel werk: HB-B-comité

Correctie Tsjechische tekst: Marcela Lanková en Tomáš Hermann

Vertaling: Jo en Ger Ramaekers

Fotografie: Libor Blažek, Marcela Lanková, Martin Kamerling, Jan Englblik, HB-B-comité

Grafische vormgeving: Kateřina Michálková

Druk: TISK Hermann a společník